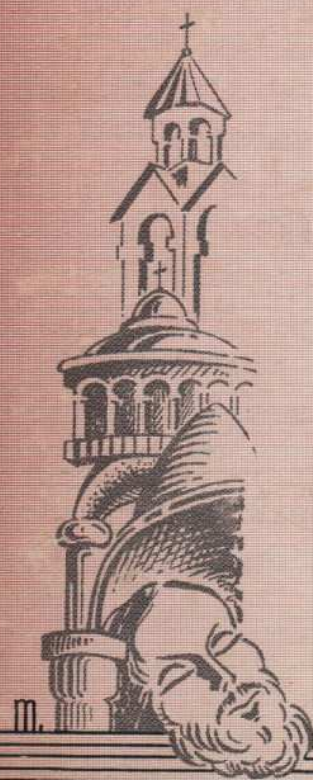

ՊԼՏԿԱՆԿԱԿԱՆՔՆԵՐ ՆԵՅ ԵՐԱՆԱԿԱՆԵՐ

ARMENIAN MONASTERY of JERUSALEM

ALBUM of THE

ՊԱՏԿԱՆԻԿԻԲ
ALBUM of THE
ARMENIAN MONASTERY of JERUSALEM

ՀՐԱՄԱՆԱԻ ՏՆՕՐԷՆ ԺՈՂՈՎՈՅ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՐՈՒՍԱԿԵՄԻ

BY ORDER OF THE SYNOD
OF THE
ARMENIAN PATRIARCHATE OF JERUSALEM

ՄԱՏԿԱՆԻՔԻ ՆԱԾ ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ

ARMENIAN MONASTERY of JERUSALEM

ALBUM of THE

Copyright, 1950
by
THE DELPHIC PRESS

Printed in the United States of America
THE DELPHIC PRESS, 342 Madison Avenue, New York 17, N. Y.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԻՒՆԸ

Պաղեստին բացառիկ հանգամանք մը կը ներկայացնէ ամբողջ աշխարհի պատմութեան մէջ իբրեւ կեդրոն միաստուածեան կրօններու սկզբնաւորութեան եւ զարգացման: Եթէ ուրիշ երկիրներ նշանաւոր հանդիսացած են իրենց ստեղծած հին եւ պատկանելի քաղաքակրթութիւններով, գեղարուեստական ստեղծագործութիւններով եւ իմաստասիրական եւ օրէնսդրական դրութիւններով, Պաղեստինը սակայն քառերկայրը հանդիսացած է Աստուծոյ կամքի Յայտնութեան իր ընտրեալ ժողովուրդի պատմութեան միջոցաւ եւ իր Հոգիին ներշնչումովը խանդավառ բացառիկ անձերու գործունէութեամբ:

Սակայն պատմական այս երկիրը Քրիստոս իր կեանքովը աւելի նուիրականացուց եւ ան եղաւ ամբողջ մարդկութեան Սուրբ Երկիրը, վանգի հոս, այս երկրին մէջն էր որ ծնաւ Աստուածորդին, հոս ապրեցաւ եւ հրաշագործեց, շրջեցաւ ու քարոզեց, իր արիւնը թափեց մարդկութեան սիրոյն եւ փրկութեան համար, Յարութիւն առաւ եւ Համբարձաւ հոն՝ ուրկէ եկած էր իր կեանքովն ու վարդապետութեամբը յեղաշրջելու մարդկային կեանքը:

Աստուածաշնչական դէպքերով եւ Քրիստոսի կեանքին կապուած սուրբ յիշատակներով լեցուն է ամբողջ Պաղեստինը, տակաւին կը զգաս Անոր շունչը բոլորովն օդին մէջ, ու կը կարծես տեսնել քարեր որոնց հպած է իր աստուածային մարմինը:

Երուսաղէմ այս ամբողջ պատմական դէպքերուն եւ սուրբ յիշատակներուն կեդրոնն ու խորհրդանշանն է, որովհետեւ հոս էր որ իջաւ Անոր կեանքին վերջին վարագոյրը Գողգոթային վրայ եւ ապա բացուեցաւ անմահութեան եւ յաւիտեանական կեանքի դուռը իր Յարութեամբը: Իր թափուր Գերեզմանը կորիզն ու բացատրութիւնն է կեանքի իմաստին եւ տիեզերքի խորհուրդին:

Առաջին դարերէն սկսեալ հաւատացեալները Քրիստոսի կեանքին ու մահուան դէպքերովը նուիրագործուած այս վայրերուն մէջ ամենէն աւելի կը զգային Անոր կեանքին ու խօսքերուն ազդեցութիւնը իրենց հոգիներուն մէջ, ատոր համար է որ երբ Քրիստոնէութիւնը հետզհետէ տարածուեցաւ եւ պետական պաշտպանութիւն վայելեց առաջին առթիւ իսկ հսկայ եւ փառաւոր տաճարներ շինուեցան իր կեանքին կապուած ամենանուիրական վայրերուն վրայ, այսպէս Ս. Ծննդեան եւ Յարութեան Տաճարները, Համբարձման եւ Այլակերպութեան եկեղեցիներ, ու բազմաթիւ մատուռներ յիշեցնելու իր չարչարանները եւ յաւերժացնելու իր կեանքին կապուած դէպքերը: Տարին առնուազն երկու անգամ Ս. Ծննդեան եւ Յարութեան տօներուն առթիւ ամբողջ Քրիստոնեաներու մտածումը կը կեդրոնանայ Երուսաղէմի եւ բոլոր սրբավայրերուն վրայ եւ դարերու ընթացքին ամէն տարի բազմահազար ուխտաւորներ եւ հնազանդութեամբ եւ պատմութեամբ հետաքրքիր այցելուներ, առանց ցեղի եւ դաւանանքի խտրութեան, կեանքի անապահովութեան եւ այլ աննկարագրելի դժուարութիւններ առ ոչինչ համարելով, Երուսաղէմ գացած են, ծունկի եկած ու աղօթած են այդ սրբավայրերուն վրայ եւ մխիթարուած ու թեթեւցած հոգիով վերադարձած են: Երուսաղէմի սրբավայրերուն մէջ կան քարեր որոնք մշտնապէս բարեպաշտ ուխտաւորներու համբոյրներէն:

Բայց մեզի Հայերու համար բացառիկ նշանակութիւն մը ունի Երուսաղէմը, Քրիստոնէութեան առաջին դարերէն սկսեալ Հայերը մասնակցած են Սուրբ Երկրի Սրբավայրերու շինութեան եւ պահպանման գործին եւ ասիկա զօրաւոր կապ մը եղած է Սուրբ Երկրին եւ Հայաստանի եւ Հայ ժողովուրդին միջեւ, եւ կազմած է կորիզը ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԻՒՆԸ եւ ՀԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻՆ:

Այսպէս Քրիստոնէական առաջին դարերէն իսկ ծնունդ առած ՀԱՅ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԸ ժամանակի ընթացքին զարգանալով հասած է այնպիսի դիրքի եւ արժէքի որ յատուկ է միայն կրօնական խոր հայեցողութիւն ունեցող եւ անընկուն կամքի տէր ժողովուրդի մը: Է-րդ. դարու մեր պատմիչներէն Անասթաս Վարդապետ կը վկայէ թէ Հայերը այդ շրջանին ունէին 72 վանքեր եւ կրօնական հաստատութիւններ Սուրբ Երկրին մէջ, ասոնցմէ ոմանց մնացորդները մասնաւորաբար Համբարձման Լեռան եւ Դամասկոսի Դրան մօզայիքները որոնք եկեղեցիներու յատակներ կամ Հայ իշխաններու գերեզմաններ եղած են, պատմական ապացոյցներ են Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դիրքին եւ Հայ մշակոյթի զարգացման Սուրբ Երկրին մէջ:

Դարերու ընթացքին հակառակ քաղաքական դժնդակ պայմաններու, յաճախ անգիշող տիրապետութիւններու եւ յարանուանական սուր պայքարներու Հայ եկեղեցին կրցած է պահել իր գոյութիւնը համակրօնական եւ միջազգային այդ ոստանին մէջ:

Հայոց Պատրիարքութիւնը Երուսաղէմի երեք պատրիարքութիւններէն մէկն է, եւ Յոյն եւ Լատին եկեղեցիներուն հետ իրաւատէրն ու պահապանն է Սուրբ Երկրի Քրիստոնէական միջազգային սրբավայրերուն, անոնց հաւասար իրաւունքներով ամենօրեայ պաշտամունքներ կը մատուցանէ Բեթղեհէմի Ս. Ծննդեան Այրին եւ Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ Քրիստոսի Գերեզմանին վրայ ինչպէս նաեւ միւս գլխաւոր սրբավայրերուն մէջ: Այս սեփականատիրութիւնն ու իրաւունքները նուիրագործուած են դարաւոր ւսանողութիւններով, ընդունուած միջազգային օրէնքներով, եւ հաստատուած յաջորդաբար իշխող կառավարութիւններու արքայական հրովարտակներով: Քրիստոնէական երկու մեծագոյն եկեղեցիներու՝ Յոյն Որթոտոքսներու եւ Հռովմէական երկու մեծ հաւասար Հայ եկեղեցւոյ գրաւած դիրքը Հայ ժողովուրդի հաւատքի զօրութեան եւ կրօնական կենսունակութեան ապացոյցն է միեւնոյն ժամանակ հպարտութեան եւ մխիթարութեան առիթ մը:

Սակայն միջազգային Սրբավայրերու մէջ ունեցած մեր իրաւունքներէն դուրս՝ ինչ որ աւելի կը շեշտէ Հայ եկեղեցւոյ դիրքն ու արժէքը Սուրբ Երկրին մէջ, Երուսաղէմի Հայոց ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ դարաւոր վանքն է իբրեւ ներշնչարան հայ հաւատքի, կեդրոն հայ մշակոյթի եւ գանձարան հայկական արժէքներու: Մեր Տիրոջ կեանքին կապուած գլխաւոր սրբավայրերէն յետոյ պատմական ամենամեծ արժէք ներկայացնող սրբավայրը Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարն է, հոս թաղուած է Քրիստոնէական հաւատքին համար առաջին Նահատակ Առաքեալին՝ Յակոբոս Զեքեթիայի գլուխը, եղբայրը Յովհաննէս

Աւետարանչին, ժողովրդական կոչումով ԳլխԱԳԻՐ, միեւնոյն ատեն բնակարանն ու Աթոռը երուսաղէմի առաջին Նպիսկապոսին ՅԱԿՈԲՈՍ ՏԵԱՌՆԵՂԻԱՅՐ Առաքեալին՝ ուր ամփոփուած է նաեւ իր մարմինը: Այս պատմական եւ նուիրական սրբավայրին շուրջն է որ հաստատուած է ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՎԱՆՔԸ, ի յիշատակ նոյնանուն երկու Առաքեալներուն:

Զուտ Հայկական այս հաստատութիւնը կը գրաւէ Սիոն պատմական լեռան ամբողջ բարձունքը. հին երուսաղէմի մէկ հինգերորդ մասը զբերէ՝ 1,500,000 քառ. ոտք տարածութեամբ, եւ իր մէջ կը բովանդակէ Ս. Յակոբեանց հինաւորաց եւ գեղակերտ Մայր Տաճարը, Ս. Հրեշտակապետաց եւ Ս. Թորոս եկեղեցիները, Ս. Փրկիչ Վանքը, ազգային գերեզմանատունով, հոյակապ Պատրիարքարանը, ժառանգաւորաց Վարժարանն ու Ընծայարանը, Ս. Թարգմանչաց ազգային վարժարանը, Կիւլյէնկեան նորակառոյց նոյս մատենադարանը, Զեռագրաց մատենադարանը 4,000 ընտիր եւ հազուադիւտ արժէքով ձեռագիրներով, Տպարան եւ զանազան յարկաբաժիններ Միաբանութեան, ուխտաւորներու եւ ժողովրդեան բնակութեան համար: Ասկէ դուրս են Յոպպէի եւ Ռէմլէի Վանքերը իրենց կալուածներով, երուսաղէմի նորագոյն մասին մէջ հայապատկան ընդարձակ հողամասը որուն վրայ կառուցուած են հասութեան կալուածներ եւ վերջապէս Բեքդեհէմի Ս. Յննդեան Տաճարին կից Հայոց պատկանելի Վանքը:

Հայ երուսաղէմի այս ազգային եւ կրօնական հանգամանքը դարերով միշտ իրեն կապած է Հայ քաղաւորն ու իշխանը, նախարարն ու ամիրան, հարուստն ու շինականը, արուեստագէտն ու բարեպաշտը, մէկ խօսքով ամբողջ Հայ ժողովուրդը, որոնք իրենց լաւագոյնը նուիրած են նախացնելու Հայ երուսաղէմը արքայական եւ բարեպաշտական նուէրներով, եկեղեցական սպասներով, ասեղնագործուած քանկարժէք գգեստներով, որոնցմով այնչափ հարուստ է երուսաղէմը օտար այցելուներուն սքանչացում պատճառելու աստիճան:

Ազգային եւ կրօնական այս հաստատութիւնը իր բարերար դերը կատարած է մեր ամբողջ պատմութեան ընթացքին մեր ժողովուրդին կրօնական, կրթական եւ մշակութային կեանքին մէջ: Ս. Էջմիածնէն ետք երուսաղէմի Պատրիարքութիւնը մեր կրօնական մեծագոյն կեդրոնն է իբրեւ Առաքելական Աթոռ Քրիստոնէական միջազգային սրբավայրերու, իբրեւ աւանդապահը Հայ եկեղեցւոյ կանոններուն եւ անքերի ծիսակատարութեան եւ իբրեւ ներշնչարան բարեպաշտութեան եւ հոգեւոր կեանքի զարգացման: Հակառակ Սուրբ Տեղեաց «Զինուորեալ Միաբանութիւն» մը ըլլալու իր հանգամանքին եւ պարտականութիւններուն՝ Հայ երուսաղէմը խրովստան նպաստած է հայ կրթական եւ մշակութային գործին, իր կամարներուն տակ գրուած եւ զարդանկարուած են մեր Զեռագիրներու եւ մանրանկարչական արուեստի գլխաւոր գործերէն մէկ մասը: Ս. Աթոռոյ տպարանը 1833-էն ի վեր լոյս ընծայած է հայ պատմութեան, բանասիրութեան, կրօնական գրականութեան եւ մասնաւորաբար եկեղեցական գիրքերու բազմաթիւ արժէքաւոր գործեր: «Սիոն» Պատրիարքութեան պաշտօն-

նաքերը իր հին եւ նոր շրջաններով Հայ եկեղեցւոյ Ուղղափառութեան եւ կրօնական գրականութեան առաջնորդող ամսագիրը եղած է: Ժառանգաւորաց Վարժարանն ու Ընծայարանը աւելի քան հարիւր տարիներէ ի վեր ազգային եւ կրօնական լուրջ պատրաստութեամբ եկեղեցական եւ կրթական մշակներ հասցուցած է որոնք ընդհանրապէս առաջնորդող դիրք գրաւած են մեր ազգային եւ կեղեցական կեանքին մէջ: Այս բոլորին հետ միասին երուսաղէմի Պատրիարքութիւնը միշտ հագածու եղած է ժողովուրդի դաստիարակութեան իր կառուցած եւ մատակարարած վարժարաններով որոնք իրենց մակարդակով եւ կանոնաւորութեամբ ուշագրաւ եղած են: Պաղեստինի մէջ առաջին աղջկանց վարժարանը հիմնուած երուսաղէմի Հայոց Վանքին կողմէ 1863-ին, նուիրուած Ս. Գայեանեանց յիշատակին:

Հայ երուսաղէմի ազգային, կրօնական եւ մշակութային կարեւորութիւնը աւելի շեշտուեցաւ Համաշխարհային Ա. Պատերազմէն ետքը երբ աւերակի վերածուեցան ու ոչնչացան մեր հայրենիքն ու բոլոր Վանքերն ու մշակութային կեդրոնները. երուսաղէմ Աստուածային Նախախնամութեամբ գերծ մնաց այդ աւերումէն, եւ Գուրեան եւ Թորգոմ մեծանուն Պատրիարքներու եւ Բաբգէն Կաթողիկոսի ջանքերուն շնորհիւ նոր վերածնունդ մը ունեցաւ եւ դարձաւ կրօնական եւ կրթական միակ կեդրոնը, ուրկէ ելան եկեղեցականներու եւ կրթական մշակներու նոր սերունդ մը զարգացած եւ նախանձախնդիր Հայ եկեղեցւոյ կարգերուն եւ ազգային ոգիին եւ մշակոյթին: Այսօր ամբողջ զաղքաշխարհը երուսաղէմին կը նայի իր եկեղեցական պաշտօնեաներու եւ հոգեւոր առաջնորդներու համար:

Երկու տարիներէ ի վեր Պաղեստինի Արար-Հրէական պատերազմին հետեւանքով երուսաղէմի Պատրիարքութիւնը զրկուած է իր եկամուտի բոլոր աղբիւրներէն, գաղթականներով լեցուած է ամբողջ Վանքը, անկէ սպասելով սնունդ եւ միսիքարութիւն եւ լուրջ վտանգի ենթարկուած են կրթական գործը ինչպէս նաեւ մեր ազգային եւ կրօնական դարաւոր հաստատութիւններն ու իրաւունքները միջազգային այդ ոստանին եւ սրբավայրերուն մէջ:

Պատմութեան ընթացքին երուսաղէմ երբեմն ունեցած է տագնապի եւ նեղութեան շրջաններ բայց ամէն անգամ ալ Հայ ժողովուրդը գիտցած է հարկ եղած բարոյական եւ նիւթական օժանդակութիւնը ընծայել եւ միշտ կանգուն պահել ազգային եւ կրօնական այդ մեծ ժառանգութիւնը:

Այս վերջին տագնապին ալ երուսաղէմին օգնելու պարտականութիւնը, պատմութեան մէջ առաջին անգամն ըլլալով՝ վստահուած է Ամերիկահայ բարգաւառ եւ առաջաւոր գաղութին, վստահ ենք որ ան պիտի գիտնայ իր նախնիներու նախանձախնդիր ոգիով իր սէրն ու համակրանքը ցոյց տալ երուսաղէմի հանդէպ որպէս զի անիկա կարենայ շարունակել իր դերը Աստուծոյ եւ Հայ ժողովուրդի ծառայութեան սուրբ եւ նուիրական գործին մէջ:

Սեպտեմբեր 20, 1950, Նիւ-Եորք

Ս. Վ. Մ.

THE ARMENIAN PATRIARCHATE OF JERUSALEM

Jerusalem holds a unique position among the cities of the world. It is the capital of the Holy Land, which has been the cradle of the greatest religions of the world. God chose the Holy Land and Jerusalem there to reveal Himself to mankind through the history of the Jews, through the prophets and finally through His Son, Jesus Christ.

Christ's religion pervaded throughout the centuries all the countries of Western Civilization. It created the spiritual and moral element in what we now know as Western Civilization. Consequently the peoples of that civilization looked to Jerusalem, since the very beginning of our era, as the Sacred Capital of the Spiritual Kingdom of which they were conscious of being the citizens. They went to Jerusalem and the Holy Places in and around it, year after year and century after century, as pilgrims to visit the sites hallowed by the life, death and resurrection of their Lord and Master, Jesus Christ. They drew divine inspiration from the memory which the holy sites evoked in them. These pilgrims came from all peoples, without distinction of race or nationality, surmounting formidable difficulties and hardships of travel, being confident that they would be, as they indeed were, amply rewarded for their exertion by being comforted through God's Grace.

Armenians, no less than other peoples, have maintained a constant flow of pilgrims to the Holy Land and to the Holy City. They have taken the importance of the Holy Places so much to heart that since the earliest centuries they have participated in the work and responsibility of maintaining the Holy Places and the buildings erected on them. They have established and have regularly conducted public services on the holy shrines, thus affording the privilege to the Armenian pilgrims of worshipping on the Sacred Sites in the manner of their fathers and in accordance with their customs. In order to make that possible, many bishops, priests and lay people have settled in the Holy Land and have congregated together in monasteries, and while worshipping at the Holy Places, have created an Armenian Community in Jerusalem. It was thus that the strong ties of the Armenian Nation with Jerusalem and its Holy Places were created and strengthened and the Armenian Patriarchate of Jerusalem was established as an important center of ecclesiastical life and authority in the international Holy City of Jerusalem. In the Seventh Century Armenians already had various monasteries and a flourishing religious organization in Jerusalem, as attested by the historians of the period and by archeological remains still preserved in various parts of Jerusalem.

It has of course been extremely difficult for the Armenian Patriarchate to maintain its position and activities in the course of the much troubled history of the Holy Land against heavy and cruel oppression by unscrupulous tyrants occupying Jerusalem and against heavy pressure and opposition by other communities in the Holy City.

But the faith, the perseverance, the devotion to duty of the members of St. James Brotherhood in Jerusalem on the one hand, and the noble-hearted and generous support of the Armenian people in the homeland, people rich or poor, kings, princes, notables as well as Patriarchs, bishops and priests, Armenian people in Constantinople as in other cities in the Mother country, on the other hand, have made possible the continued existence in Jerusalem of an outstanding Armenian religious and cultural center of great glory.

The Armenian Patriarchate is one of the three Patriarchates in Jerusalem. Together with the Latin and the Greek Patriarchates, it shares the responsibility and the inestimable privilege of being the Custodian of Holy Places. The Armenian Patriarchate has rights equal to the two other Patriarchates in the international Holy Places. With respect to the hours, the frequency, the place and the prominence of the services of the three respective communities in the Holy Places, the Armenians are on the same footing with the Latins and the Greeks. This especially is the case in the church of the Holy Sepulchre, in the Church of the Holy Nativity and on the site of the Holy Ascension. The Church of the Assumption of the Holy Virgin is shared by the Greeks and Armenians alone.

Jerusalem is invaluable to the Armenian Church also from another point of view. It is a center of Armenian intellectual and cultural life. The Armenian Monastery is a treasury of Armenian values in its library of manuscripts and in its museum of Armenian Church vestments and vessels of exquisite artistic excellence.

After the Holy Places related to the life of our Lord, the greatest Christian Holy Place, the Cathedral of St. James, the Seat of the Armenian Patriarchs, is entirely in Armenian ownership. It is built on the Site of the House of the first bishop of the Christian Church, the Apostle St. James, the brother of the Lord. In it is buried the head of the other Apostle, St. James, the brother of St. John of Zebedee.

The Armenian Monastery occupies the entire summit of the historic Mount Sion, with an area of about 1,500,000 square feet (over 300 acres), almost one sixth of the entire area of the Old City within the Walls. Apart from the Cathedral of St. James, other historic sites or buildings are located in this area, such as the Church of St. Saviour (the House of Caiaphas), The Church of Archangels (The House of Annas the High Priest), The Chapel of St. Theodorus, the National Cemetery, the Patriarchate, with its magnificent building, the Armenian Theological College, The Holy Translators National School, the Gulbenkian Library, the Library of Manuscripts, the printing press with its stocks of liturgical and other books, the residential quarters for the members of the brotherhood, for the pilgrims and for the students. Apart from these institutions in the old city of Jerusalem the Armenian Patriarchate has monasteries in Jaffa and in Ramleh, and the massive and large monastery in Bethlehem, adjacent to the Basilica of the Nativity.

The Armenian Patriarchate of Jerusalem has been an important and beneficial factor in the life of the nation, spiritually, educationally and in general culturally. After Holy Etchmiadzin, the Jerusalem Patriarchate of Armenians is the most important ecclesiastical and religious center of the nation. It could perhaps be noted in passing that the first girls' school in Palestine was the St. Gayanians' Armenian Girls' School, established in 1863.

After the First World War when all the monastic and educational institutions of the nation in Armenia were destroyed, Jerusalem, being spared destruction, became a saving factor in Armenian Church life, because a new generation of young Armenian clergy and educators were trained in Jerusalem after the war years, thanks to great prelates like Patriarch Elisee, Patriarch Thorgom and Catholicos Papken.

Since 1948, as a result of the Arab-Jewish war, the Armenian Patriarchate and the Armenian Community in Jerusalem have been reduced to destitution. They have been deprived of their revenues, and the monastery, filled with refugees, is in need of the bare necessities of life and of comfort. The educational work of

the Patriarchate has been seriously endangered, and our glorious and ancient establishment is in danger of decline due to the lack of means to sustain its activities.

In the past Jerusalem has had other periods of crises, but thanks to the devotion and the help of the Armenian people, the Armenian Patriarchate has always been able to hold its ground and has been able to flourish again. The Armenian people has never allowed its great heritage in Jerusalem to perish.

In this latest crisis, in which the Armenian Patriarchate of Jerusalem finds itself, together with the other communities in Jerusalem, the Armenian-American people are called upon to extend a helping hand and uphold the glorious heritage of their forefathers and prevent it from falling into decline. We are confident that the great and prosperous Armenian Community of the United States will do its sacred duty in this respect in the spirit of our forefathers, and will give to the St. James' Brotherhood and the Armenian people living in Jerusalem the means and the opportunity of carrying on their work of service to the Armenian Church and to the Almighty.

ԳԼԽԱԴԻՐ. Ս. ՅԱԿՈԲ

Սուրբ Յակոբ Քրիստոսի տասներկու առաքելներէն էր, եղբայրը Յովհաննէս Աւետարանչին եւ որդին Զեբեթիայ. երկու եղբայրները կոչուած են ման «Որդիք Որոտման»: Յակոբոս առաքելներուն մէջ առաջին մահատակը եղաւ, գլխատուեցաւ Հերովդէսի կողմէ 44 թուականին. հաւատացեալները անոր գլուխը բերին ու թաղեցին Նրուսաղէմի առաջին Նպիսկոպոսին՝ Յակոբոս Տեառնեղբօր տունը որ նորադարձ Քրիստոնեաներու պաշտամունքի կեդրոն էր: Այս վերջնոյն մահէն ետքը իր մարմինն ալ հոն կը թաղուի, որուն վրայ ապա կը կառուցուի Հայոց Սրբոց Յակոբեանց Վանքը: Երկու Յակոբոսները Նրուսաղէմի Հայոց Վանքին պաշտպան սուրբերն են:

ST. JAMES, THE *GLKHADIR*.

Glkhadir is the tomb of the head of St. James, one of the Twelve, the brother of John the Evangelist, and one of the sons of Zebedee. The two brothers were known as "the Sons of Thunder". Beheaded by Herod in 44 A.D., James was the first of the Apostles to be martyred. The faithful brought his head to Jerusalem and buried it in the house of James the Brother of Our Lord, the first bishop of Jerusalem. In this same house is buried also James the Brother of Our Lord. On the site of these two graves the Armenians later built the Cathedral which commemorates their names. The Chapel of Glkhadir and the Tomb of Tiarneghbayr, the Brother of Our Lord, are within the Cathedral. The two James's are the patron saints of the Armenian Patriarchate of Jerusalem.

ԳԼԽԱԴԻՐ . Ս . ՅԱԿՈԲ
ST. JAMES, THE *GLKHADIR*

ՆՈՐԻՆ Ս. ՕՇՈՒԹԻՒՆ, Տ. Տ. ԳԷՈՐԳ Զ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԵՒ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ
ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ:

HIS HOLINESS GEORG VI, CATHOLICOS AND SUPREME
PATRIARCH OF ALL ARMENIANS.

ՇՆՈՐՀԱԶԱՐԻ Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԻԼԻԿԻՈՅ :
HIS HOLINESS GAREKIN I, CATHOLICOS OF CILICIA.

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ Տ. ԿԻՐԵՂ Բ. ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ, ՀՈԳԵԼՈՅՍ ՊԱՏՐԻԱՐԺ Ս.
ԵՐՈՒՍԱԴԵՄԻ, ՎԱԽՃԱՆԵԱԼ 1949, ՀՈԿՏ. 28-ԻՆ:

HIS BEATITUDE CYRIL II, THE LATE PATRIARCH OF JERUSALEM
(+October 28, 1949)

ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ՏԻՐԱՆ Ս. ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ, ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՀԱՅՈՑ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ
THE RIGHT REVEREND BISHOP TIRAN
PRIMATE OF THE ARMENIAN CHURCH IN NORTH AMERICA.

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՎԱՆՔԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍԱՐԱՆԸ

Այս պատկերը համադրությամբ մըն է վանքի ընդհանուր տեսարանին, ասեղնագործուած պատտառի մը վրայ, եւ երուսաղէմի ընդհանուր տեսարանը ներկայացնող լուսանկարի մը: Սրբոց Յակոբեանց վանքը կը գրաւէ հին քաղաքին, պարիսպէն ներս, հարաւային արեւմտեան մասը, քաղաքին Պապ էլ Խալիլ եւ Պալ էլ Նէպի Տաւոտ դուռներուն միջեւ, 150,000 քառակուսի մէթր տարածութիւն մը, 1,500,000 քառ. ոտք Սիւն լեռան բարձունքին վրայ, ամբողջ հին քաղաքին գրեթէ մէկ հինգերորդը: Վանքին շրջափակին մէջ են, Մայր Տաճարը, պատմական եկեղեցիներ եւ մատուռներ, ժառանգաւորաց եւ Ս. Թագմանչաց Ազգ. վարժարանները, տպարանը, Երկու Մատենադարաններ, Ջեռագրաց եւ Կիւլպէնկեան, Պատրիարքարանը իր գրասենեակներով, Միաբանութեան յարկաբաժին, Ուխտաւորաց յատուկ քաղեր, եւ երուսաղէմացի Հայոց բնակարաններ: Այս շէնքերուն հնագոյնը, ըստ հնախոյզներուն, մինչեւ Դ. դարը կը բարձրանայ. նորագոյններն են Ազգային վարժարանն ու Կիւլպէնկեան Մատենադարանը, կառուցուած 1929-ին:

★ ★ ★

GENERAL VIEW OF THE ARMENIAN MONASTERY OF ST. JAMES' IN JERUSALEM.

This is a composite picture of the front view of the Monastery, taken from an embroidered panel and superimposed on a photographic view of Jerusalem where the St. James Monastery is located in the southwestern section, within the walls of the Old City. This section, known as the Armenian Quarter, between the gates of Bab-el-Khalil and Bab-el-Nebi Davoud, occupies 150,000 sq. meters of ground (about 1,500,000 sq.ft.) on Mount Zion, nearly one-fifth of the entire area of the old city. This area of the Monastery comprises the Cathedral, several other historic churches and memorial chapels, the residence of the Patriarch and the administrative offices of the Patriarchate, the theological seminary, the private school, two libraries, the printing plant, and scores of residences for the clerical and lay members of the Congregation, other officers and members of the Patriarchate, and pilgrims. The oldest building in this group dates back to the fourth century, according to archaeologists, and the latest two buildings—the Gulbenkian Library and the private school—to the year 1929.

ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻՆ ՄՈՒՏԻԸ

Վանքին հսկայ եւ տպաւորիչ մուտքը կը բացուի Հայոց փողոցին վրայ: Երկաթեայ մեծղի դուռը, վանական սովորութեան համաձայն երեկոյեան որոշեալ ժամուն կը գոցուի, քարգման վարդապետին հրահանգին համաձայն, ու բանալիները Ս. Պատրիարքին կը յանձնուին: Դուռը կը բացուի յաջորդ առաւելեղեցոյ կոչնակներու զարնուելուն ատեն:

THE ENTRANCE TO THE MONASTERY.

The old and impressive gate to the Monastery opens on Armenian Street. The heavy iron door is closed at nightfall, in keeping with the rules of the Monastery, and the keys are delivered to the Patriarch, who returns them when the doors are to open at the ringing of the church bell at daybreak.

★ ★ ★

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՄԱՅՐ ՏԱՀԱՐԻ ԳԱԻԻԹԸ

Մայր Տաճարի գաւիթը ի հնումն, եղած է դամբարան պատրիարքներու, հսկայ սիւներուն վրայ կը նշմարուին հին արձանագրութիւններ: Պատկերին մէջ կը տեսնուի նաեւ տաճար առաջնորդող կեդրոնական մուտքը:

THE COURTYARD OF ST. JAMES CATHEDRAL.

The Court of St. James Cathedral, which in the past has served as the mausoleum of Patriarchs. The main entrance, leading into the sanctuary.

★ ★ ★

ՎԱՆՔԻՆ ԱԳԱՐԱԿԸ

Վանքին կից ընդարձակ տարածութիւն մը որ Դուրեան Պատրիարքի շրջանէ՛ք ագարակի վերածուած է. երուսաղէմի այս մասը Բ. Դարուն ծառայած է իբրեւ բանակատեղի Հռովմէական բանակին որուն մէջ կար նաեւ Հայկական գունդ մը մեծաւ մասամբ Մելիտինցիներէ (Մալաթիա) կազմուած: Ագարակին մէջ կան հսկայ մայրի ծառեր, որոնք Պաղեստինի մայրիներուն հնագոյնը եւ մայրը կը նկատուին:

THE MONASTERY FARM.

The farm occupies that portion of the Monastery grounds which in the second century of our era served as a camp for a Roman legion that included an Armenian detachment from Melitine (Malatia). The cedars on this farm are regarded to be the oldest in all of Palestine.

ՄԱՅՐԱՎԱՆՔԻՆ ՄՈՒՏՔԸ
THE ENTRANCE
TO THE MONASTERY.

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՎԱՆՔԻՆ ՔԱՆՈՑ ՅԵՐՈՒՍԱԼԵՄ

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՎԱՆՔԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍԱՐԱՆԸ
GENERAL VIEW OF THE ARMENIAN MONASTERY OF
ST. JAMES' IN JERUSALEM.

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ
ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ԳԱԻԹԸ
THE COURTYARD OF
ST. JAMES CATHEDRAL.

ՎԱՆՔԻՆ ԱԳԱՐԱԿԸ
THE MONASTERY FARM.

ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ԱԻԱԳ ԽՈՐԱՆԸ, ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌԸ

Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին Աւագ Խորանը իր կառուցուածքով վեհաշուք է եւ գեղակերտ, քանդակազարդուած՝ ազնիւ փայտէ եւ ամբողջութեամբ ոսկեգօծ՝ զործ Շղթայակիր Մեծ Հայրապետին 1750 թուականին: Պատկերի ձախին կը տեսնուի Տեառնեղբոր, Երուսաղէմի առաջին եպիսկոպոսին, Առաքելական Աթոռը, հաստատուած իր իսկ գերեզմանին վրայ, զմբէքաւոր: Քովը, աւելի համեստ, Պատրիարքական գահն է: Տարին անգամ մը միայն, Ս. Յակոբ Տեառնեղբոր Տօնին Ս. Պատրիարքը կը բազմի սոյն Առաքելական Աթոռը, «Փառք ի բարձունս»էն մինչեւ ժամերգութեան լրումը, որմէ ետք կ'ընդունի Միաբանութեան շնորհաւորութիւնները աջահամբոյրով: Անգամ մըն ալ Պատրիարքի գահակալութեան տեղի կ'ունենայ այս արարողութիւնը:

THE HIGH ALTAR AND THE APOSTOLIC THRONE.

The high altar of St. James Cathedral, majestic in beauty and grandeur, gilded and exquisitely carved in hardwood during the patriarchate of Shughtayakir, in 1750. The Cathedral of St. James is built on the site of the house of St. James, the brother of our Lord and the first bishop of Jerusalem. The throne to the left in the picture, surmounted by a cupola, presents St. James' Throne. The modest throne on the right is the one ordinarily used by the Patriarch. The Throne of St. James is an object of reverence. Once a year, on the occasion of the Feast of St. James, His Beatitude the Patriarch ascends the Apostolic Throne, and remains there from the "Gloria in Excelsis" to the end of the service, at the conclusion of which he receives the obeisance of the Congregation with the ceremonial kissing of his hand. This ceremony is repeated on the sole occasion of the enthronement of a new Patriarch.

✦ ✦ ✦

Ս. ԳԼԽԱԴԻՐԻ ՄԱՏՈՒՌԸ

Տաճարին հարաւային պատին մէջ կառուցուած է Ս. Գլխադրի մատուռը ուր քաղուած է Յակոբոս Առաքելային գլուխը: Զախէն նշմարուած անցքը կ'առաջնորդէ Ս. Մինասի մատուռը, որ պաշտպան սուրբն էր Բ. Դարուն Հռովմէական քանակի մէջ գտնուող Հայկական գումղին: Այս երկու մատուռները տաճարին հնագոյն մասերը կը կազմեն: Ս. Մինասի մատուռին մէջ կը պահուին եկեղեցական քանկարժէք գգեստներն ու սպասները: Ս. Գլխադրի մատուռին դուռը սատափապատ արեւելեան արուեստի ընտիր նմոյշ մըն է:

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՆԵՐՍԸ

Ս. Յակոբեանց Տաճարին արտաքին երեսոյթը հնութեան եւ վեհութեան դրոշմը կը կրէ աւելի քան քէ հայկական նարտարապետութեան գեղատեսիլ եւ վերասլաց ոնը: Տաճարին ներքին մասը սակայն, արուեստի նրբութեան եւ կրօնական խորհրդագգածութեան տպաւորութիւնը կը բողու այցելուին վրայ: Զորս հաստատուն սիւներու վրայ կեցած կամարները՝ վեր կը բռնեն կեդրոնական զմբէքը որ կը հանգչի իրարու մէջ ագուցուած վեց կամարներու վրայ՝ յօրինելով նարտարապետական բացառիկ ոն մը: Խորաններու պատկառազոր եւ ոսկեդրուագ երեսոյթը, սուրբերու եւ աստուածաշնչական պատկերներու հնադրոշմ եւ տեսաւայեաց արտայայտութիւնը, յախնապակիներով պատուած որմերու կապտորակ փայլը, գոյնզգոյն բազմաթիւ կանթեղներու եւ հսկայ ջահերու լոյսերը՝ միացած խոնկի գուլաներուն և բարձրահայեաց պատուհաններէն ներս քափանցող արեւու նառագայքներուն՝ առաօտեան արշալոյսին կամ երեկոյեան մայրամուտի պահերուն, կը ստեղծեն միսքիք եւ հոգեպարար մթնոլորտ մը, ուր ներս մտնողը անպայման կը զգայ Աստուծոյ ներկայութեան ազդեցութիւնը:

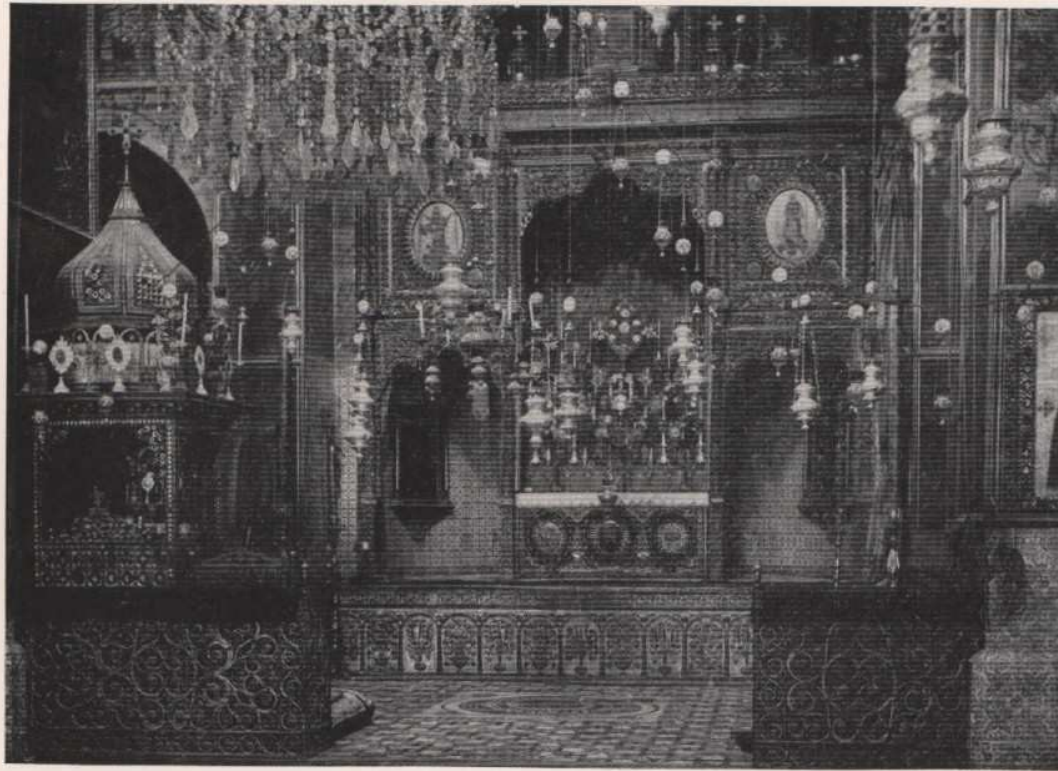
INTERIOR OF ST. JAMES CATHEDRAL.

The external view of St. James Cathedral presents rather the features of an ancient massive edifice than the ascending graceful lines of Armenian classic architecture. An atmosphere of consummate artistry and overwhelming religious mysticism, however, pervades the interior of the cathedral. The arches resting on four massive columns support the main dome of six interlaced arches that denote a unique architectural style. The magnificence of gilded altars, the old paintings of saints and biblical scenes, the blue lustre of glazed tiles of the walls, the colorful lights of numerous oil lamps and huge chandeliers at times dimmed by the clouds of burning incense, shafts of light piercing through high windows in the hours of eventide or early morn, create an atmosphere of religious fervor and overwhelm the visitor with a sense of the overpowering presence of God.

✦ ✦ ✦

THE CHAPEL OF ST. JAMES (GLKHADIR).

The Chapel of Glkhadir is built within the south wall of the Cathedral. To the left is the entrance leading to the Chapel of St. Minass, where the vestments and other treasures of the Monastery are kept. St. Minass was the patron saint of the Armenian Legion in the Roman army stationed in Jerusalem in the second century. These two chapels comprise the oldest parts of the Monastery. The door of the Chapel of Glkhadir is lavishly decorated with mother of pearl, and is a rare example of the best oriental art of its kind.

ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ԱՒԱԳԻ ԽՈՐԱՆԸ, ԵՒ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՈՒԸ
THE HIGH ALTAR AND THE APOSTOLIC THRONE.

Ս. ԳԼԽԱԴԻՐԻ ՄԱՏՈՒՈՒԸ
THE CHAPEL OF
ST. JAMES (GLKHADIR).

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՆԵՐՍԸ
INTERIOR OF ST. JAMES CATHEDRAL.

Ս. ԳԼԽԱԴՐԻ ՍԵՂԱՆԸ

Ս. Գլխադրի մատուռի կողքին Սուրբի Տօնին առթիւ յատկապէս զարդարուած սեղան, որու վրայ կը տեսնուին եկեղեցական քանկարժէք սպասներ եւ հազարազիւտ ձեռագործ վարագոյրներ :

✦ ✦ ✦

Ս. ՄԱԿԱՐԻ ՄԱՏՈՒՌԸ

Տաճարի հիւսիսային պատին մէջ Ս. Գլխադրի մատուռին արեւմուտք, կը գտնուի Ս. Մակար Յրուսաղէմի Հայրապետին մատուռն իր գերեզմանով, ասոր դուռն ալ սատափներով զարդարուած է : Հոս տեղի կ'ունենան խոստովանութիւնները : Աւելի ձախ՝ կը տեսնուի պատրիարքական երկրորդ աթոռ մը, ուր կը բազմի Պատրիարքը երբ ամէն շաբաթ օր պատարագ մատուցուի Ս. Գլխադրի մատուռին վրայ :

THE ALTAR OF ST. JAMES (*GLKHADIR*).

On the occasion of the Feast of Glkhadir the altar in this picture is specially decorated with sacred vessels and antique embroideries from the treasury of the Monastery.

✦ ✦ ✦

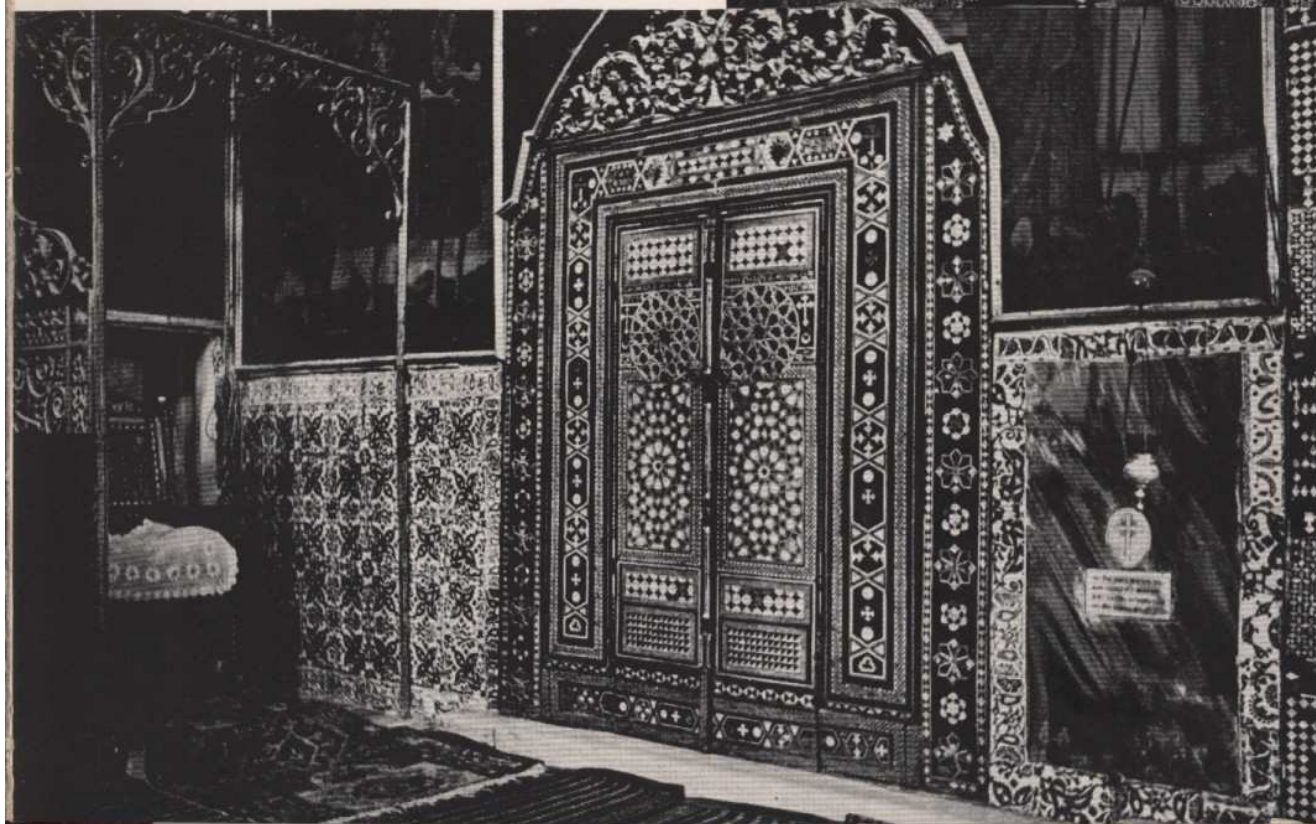
CHAPEL OF ST. MAKARIUS.

This chapel is built in the southern wall of St. James' Cathedral, on the tomb of St. Makarius, bishop of Jerusalem. The door of the chapel is decorated with beautiful carvings, studded with mother of pearl. Here, within this chapel, are held the confessions of the faithful. On the extreme left is seen another throne of the Patriarch, which His Beatitude occupies every Saturday when Divine Liturgy is celebrated at the altar of Glkhadir.

Ս. ՄԱԿԱՐԻ ՄԱՏՈՒՌԸ
CHAPEL OF ST. MAKARIUS.

Ս. ԳԼԽԱԴՐԻ ՍԵՂԱՆԸ
THE ALTAR OF ST. JAMES (GLKHADIR).

Ս. ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Բնակարանը Քրիստոսի ժամանակակից Աննա Քառանայապետին որուն տարին Յիսուս եւ պահ մը բանտարկեցին հոն, չարչարանքի գիշերը: Տակաւին գոյութիւն ունի Զիքենիի այն ծառը որուն կապեցին Մեր Տէրը եւ խաբազանեցին: Տեղացիները վաճառք կը կոչեն Տէր Էլ Զէյթուն: Երուսաղէմցի Հայոց ծխական եկեղեցին է միեւնոյն ատեն վանքի Մայրապետանոցը:

✦ ✦ ✦

Ս. ԹՈՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ս. Թորոս եկեղեցին կառուցուած է Ս. Յակոբեանց վանքին շրջափակին մէջ Հայոց Լեւոն Թագաւորին կողմէ ի յիշատակ պատերազմի մէջ մահատակուած իր Թորոս որդւոյն: Գեղակերտ եւ կոկիկ եկեղեցի մըն է ուր կը պահուին 4000 հայերէն ձեռագիրներ Հայկական արուեստի մանրանկարներով զարդարուած: Պատկերին մէջ երեւցող վարդապետն հոգեւոյն Ս. Կիրեղ Պատրիարքն է, որ երբեմն կը վարէր այս մատենադարանի տեսչութիւնը:

✦ ✦ ✦

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՏԱՃԱՐԻՆ ԲԵՄԻՆ ՃԱԿԱՏՆ ՈՒ ԴԱՍՈՐ

Ս. Յակոբեանց Տաճարին Դասի ամբողջ յատակը զարդարուած է գեղակերտ մոզալիքով, իսկ բեմին հակառիկ քանդակուած Պարսկական արուեստի որմնանկարներով: Աստիճանները տուած է Աղբակեցի Փիլիպպոս Կաթողիկոս իր երուսաղէմ այցելութեան առթիւ 1648 թուականին: Երկուքն ալ նուրբ նաշակի եւ արուեստի գործեր են, որոնք գեղեցկօրէն ներդաշնակուած են տաճարին միմեկին հետ: Մէքը բարձրութեամբ յախնապակիներով պատուած որմերուն հետքով պատկերներուն եւ ոսկեղրուագ խորաններուն հետ:

THE CHURCH OF THE HOLY ARCHANGELS.

The residence of Annas, the highpriest at the time of Christ, where Jesus was taken and imprisoned for a while. The olive tree, to which Our Lord was bound and beaten with stripes, still stands. The natives call it Der-el-Zeitoun (Monastery of the Olive Tree). It is the parish church of the Armenians in Jerusalem; and within the walls of its grounds live the Armenian Sisters of the Monastery.

✦ ✦ ✦

CHURCH OF ST. TOROS.

Built within the walls of St. James Monastery by the Armenian king, Leon, in memory of his son, Toros, who suffered martyrdom on the field of battle. It is a beautiful church, where four thousand Armenian illuminated manuscripts are kept. The vardapet in the picture is the late Patriarch Cyrill II, who at that time was the curator of this manuscript library.

✦ ✦ ✦

FRONT OF THE BEMA AND CHANCEL.

In 1648, Catholicos Philppus Aghpaketsi, visiting Jerusalem, had the entire chancel decorated with beautiful mosaics, and the front of the bema (the elevation at the end of the chancel) with frescoes of Persian design. Both are works of exquisite taste and delicate artistry, skilfully blended with the porcelain walls, old paintings and gilt altars of the sanctuary.

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՑ ՏԱՃԱՐԻՆ ԲԵՄԻՆ ՃԱԿԱՏՆ ՈՒ ԴԱՍԸ
FRONT OF THE BEMA AND CHANCEL.

Ս. ԹՈՐՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻՆ
CHURCH OF ST. TOROS.

Ս. ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ
ԵԿԵՂԵՑԻՆ
THE CHURCH
OF THE
HOLY ARCHANGELS.

ՀԱՆԴԻՍԱԽՈՐ ՄՈՒՏՔ

Ամենապատիւ Տ. Մեսրոպ Պատրիարք հանդիսաւոր մուտք կը գործէ Մայր Տաճարը :

✦ ✦ ✦

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ

Տ. Մեսրոպ Պատրիարք իր գահակալութեան հանդէսէն ետք շնորհաւորական այցելութիւններ կ'ընդունի Դահլիճին մէջ :

✦ ✦ ✦

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ ՄԵՐ ԴԱՀԼԻՃԸ

Պատրիարքարանի հոյակապ եւ ընդարձակ դահլիճը կառուցուած է 1853-ին Յովհաննէս Իգմիլիցի Պատրիարքին օրով : Դահլիճը զարդարուած է եւրոպացի վեհապետներու եւ պատրիարքներու նկարներով, որոնք իրենց այցելութեան կամ զանազան առիթներով նուէր տուած են : Դահլիճի մականին երկու նկարները Անգղիոյ շնորհ Ն. եւ Մերի Թագուհիին կենդանագիրներն են՝ նուիրուած 1929-ին Նդիշէ Դուրեան Պատրիարքի Յորելեանին առթիւ, պատուելով նաեւ մեծանուն Պատրիարքը *Knight of British Empire*-ի Ա. կարգի շքանշանով :

✦ ✦ ✦

ՔԵՆՏԸՐՊԸՐԻԻ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Քէնտըրպըրիի Արքեպիսկոպոսը Տօֆ. Կոզմոս Լենկ 1931-ին երուսաղէմ կ'այցելէ իբրեւ ուխտաւոր. այդ առթիւ պաշտօնական այցելութիւն մը կուտայ Հայոց Պատրիարքարանին :

A FORMAL ENTRY TO THE CATHEDRAL.

Patriarch Mesrop of blessed memory descending from his residence in procession to enter the Cathedral.

✦ ✦ ✦

THE HALL OF THE PATRIARCHATE.

His Beatitude, Patriarch Mesrop receiving dignitaries and other guests in the Patriarchal Hall after the ceremony of his enthronement.

✦ ✦ ✦

THE GREAT HALL OF THE PATRIARCHATE.

The elegant, spacious hall built by Patriarch Hovhannes Izmirtsi in 1853, and decorated with the paintings of Armenian Patriarchs and the autographed pictures of European royalty and other dignitaries. The pictures have been presented on formal visits and other historic occasions. The portraits across the hall are those of King George V and Queen Mary of England, presented in 1929, on the occasion of the jubilee of Patriarch Yeghishe Tourian.

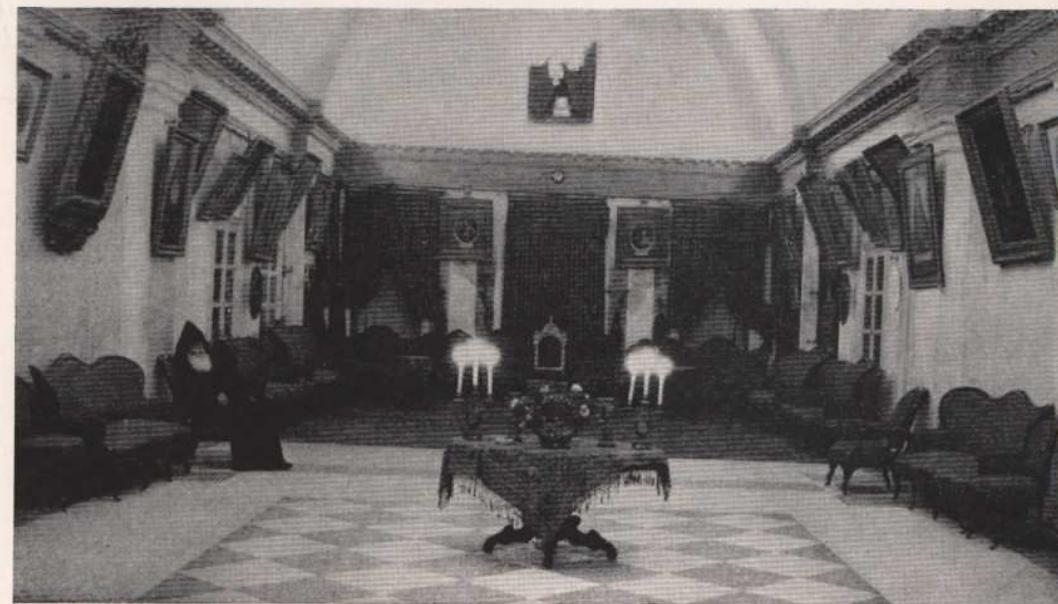
✦ ✦ ✦

THE VISIT OF THE ARCHBISHOP OF CANTERBURY.

The Archbishop of Canterbury, Dr. Cosmo Lang, leaving after a visit with His Beatitude Patriarch Mesrop.

ՀԱՆԴԻՍԱԴՈՐ ՄՈՒՏՔ
A FORMAL ENTRY TO THE CATHEDRAL.

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ ՄԵԾ ԴԱՀԼԻՃԸ
THE GREAT HALL OF THE PATRIARCHATE.

ՔԵՆՏԵՐՊՐԻԻ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ԱՅՑՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ
THE VISIT OF THE ARCHBISHOP OF CANTERBURY.

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԻ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՄԷՋ
THE HALL OF THE PATRIARCHATE.

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱՌՈՐ ՍԱՆՆԵՐ

Ս. Յակոբեանց Միաբանության եկեղեցական դասը ժառանգաւորաց աշակերտներով, Կիլիկիոյ Շնորհազարդ Տ. Տ. Գարեգին Ա. Կաթողիկոսի այցելութեան առթիւ, Ամերիկայէն Ամերիկաս համբարդութեան միջոցին: Վեհափառի աջին՝ հոգեւոյս Տ. Կիրեղ Պատրիարքը, իսկ անոր անմիջապէս յաջորդը այժմու Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Տ. Եղիշէ Վարդապետը:

THE CONGREGATION OF ST. JAMES AND THE SEMINARIANS.

The picture presents the religious members (vardapets) of the Congregation and the seminarians, assembled on the occasion of the visit of His Holiness Garekin I, the Catholicos-elect of Cilicia (the seventh from the right in the first row), on his way to Antelias from the United States. On his right is seated His Beatitude the late Patriarch of Jerusalem, Cyril II.

Ս. ԱԹՈՌՈՅ ՍԱՐԿԱՆԱԳԱՅ ԽՈՒՄԻ ՄԸ Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

Ս. Ստեփաննոսի Տօնը, Սարկաւագաց օրն է: Այս տօնին առթիւ անոնք կը զգեստաւորուին ամենաքանկագին զգեստներով ու կը ղեկավարեն եկեղեցական բոլոր արարողութիւնները: Խմբանկարը առնուած է Ս. Յակոբեանց Տաճարին մէջ: Խմբանկարին մէջ են նաեւ այժմ Ամերիկա պաշտօնավարող կարգ մը եկեղեցականներ, ինչպէս Սիոն եպիսկոպոս, Զգօն վրդ. եւ Երուսաղէմի Նուիրակ Տ. Սերովբէ վրդ.:

A GROUP OF DEACONS IN THE COURT YARD OF THE CATHEDRAL.

The Feast of St. Stephen is the great day of the deacons. On that day they put on their most elaborate vestments and conduct all the church services.

ԿԻԼՊԷՆԿԵԱՆ ՍԱՐԿԱՆԱԳԱՅ ԴԱՍԱՐԱՆԸ

Բարեյիշատակ Պատրիկ Կիւպէնկեանի նուիրատուութեամբ ուսած Ս. Արոռոյ Սարկաւագաց Դասարանը (1924-1930): Ա. կարգի մէջտեղը նստած է Տ. Եղիշէ Դուրեան Պատրիարք, անոր ձախը՝ Տ. Բաբգէն եպիսկոպոս, ապա Արոռակից Կաթողիկոս Կիլիկիոյ, իսկ աջին՝ Տ. Մեսրոպ Եպս. Նշանեան, ժառանգաւորաց վարժարանի տեսուչը՝ ապա Պատրիարք Երուսաղէմի, բովինը՝ Ամերիկայի եպիսկոպոսական եկեղեցւոյ կողմէ իբրեւ ուսուցիչ զրկուած՝ Կանոնիկոս Պրինսէն: Վերի կարգի մէջտեղ կեցողն է Կիրեղ Վարդապետ, վարժարանի փոխ-տեսուչը: Այդ կարգին մէջ կը տեսնուին նաեւ Սիոն եպիսկոպոս, Զգօն վարդապետ եւ Երուսաղէմի Նուիրակ Տ. Սերովբէ վարդապետը:

CLASS OF DEACONS.

The class of deacons of the Patriarchate (1924-1930) who studied as beneficiaries of the five-year scholarships established by the late Badrig Gulbenkian. In the front row, center, is seated Patriarch Yeghishe Tourian; to his right is Bishop Babken, later Coadjutor Catholicos of Cilicia; to his left is Patriarch Mesrob, dean of the Seminary of the Patriarchate; next to him is Canon Bridgeman of the Episcopal Church of America. In the middle of the second row stands Cyril Vardapet (later Patriarch Cyril II). At his right is deacon Sarkis (now Bishop Sion), deacon Nerses (now Zkon Vardapet). The first deacon at the extreme left on the same row is the Very Reverend Seroppe Vardapet Manoukian, at present in the United States as Patriarchal Delegate to raise funds for the needy and the Armenian Patriarchate of Jerusalem.

Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆՅ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԺԱՌԱՆԳԱՒՈՐ ՍԱՆԵՐ
THE CONGREGATION OF ST. JAMES AND THE SEMINARIANS.

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՅ ԴԱՍԱՐԱՆԸ
CLASS OF DEACONS.

Ս. ԱԹՈՒՈՅ ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՅ ԽՈՒՄԻ Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ
A GROUP OF DEACONS
IN THE COURT YARD OF THE CATHEDRAL.

ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ ՍԱՆՆԵՐ

Մելգոնեան բարերարներու նուիրատուութեամբ ուսած Ս. Աթոռոյ ժառանգաւորներու խումբը: Պատկերին մէջ երկու եզրերու նկարները՝ Կարապետ եւ Գրիգոր Մելգոնեան եղբայրներն են, որոնք տարեկան 1,000 սքեռլինի բաժին մը հանած են ժառանգաւորաց վարժարանին, ազգին ըրած իրենց մեծ նուիրատուութենէն: Մէջտեղ նստողը վարժարանի տեսուչ Տ. Մեսրոպ Եպիսկոպոսն է, իսկ անոր աջին՝ Կիրեղ վարդապետ, փոխ տեսուչը. ձախին՝ ուսուցիչ՝ Նորայր Սարկաւազ, այժմ Նորայր վրդ. Պօղարեան:

MELKONIAN SCHOLARSHIP STUDENTS.

A group of the recipients of the scholarship established by the Melkonian Fund. The photographs present the brothers, Garabed and Krikor Melkonian, the two benefactors of the Fund.

Ս. ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՏ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ս. Թարգմանչաց Ազգային Վարժարանը կառուցուած է Ս. Աթոռոյ ծախով, ունի 850 երկսեռ աշակերտութիւն Բարձրագոյն Նախակրթարանի եւ Մանկապարտէզի բաժիններով: Ուսուցչական կազմը կը բաղկանայ հոգեւորականներէ, եւ ուսուցիչ-ուսուցչուհիներէ՝ թիւով 30: Կ'աւանդուին նախակրթարանի յատուկ նիւթերէն գատ հայերէն աշխարհաբար եւ գրաբար, անգլերէն եւ արաբերէն լեզուները: Պատկերին մէջ կ'երեւին ուսանողներէն մաս մը զբօսանքի պահուն:

THE SOORP THARGMANTCHATZ SCHOOL.

This is the private school of the Monastery established in 1929 by the Patriarchate. It comprises ten grades, from kindergarten to junior high school, with an enrollment of 850 pupils, and a staff of 30 teachers. In addition to the regular subjects, students are instructed in classical and modern Armenian, as well as in the English and Arabic languages.

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՇՐՋԱՆԱԽԱՐՏՆԵՐ

Պատկերը կը ներկայացնէ Ս. Թարգմանչաց Մանկապարտէզի շրջանաւարտներու խումբ մը: Առաջին կարգին վրայ կը տեսնուին վարժարանի տեսուչ Տ. Սերովբէ վարդապետ Մանուկեան եւ վարժուիչներ:

KINDERGARTEN.

The kindergarten in the Thargmantchatz School consists of four classes including the primary grades. The picture presents a graduating class. The vardapet in the center, front row, is the Very Reverend Serovpe Manoukian, the principal of the school, with the teaching staff.

Ս. ԹԱՐԳՄԱՆԶԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
THE SOORP THARGMANTCHATZ SCHOOL.

ՄԵԼԿՈՆԵԱՆ ՍԱՆԵՐ
MELKONIAN SCHOLARSHIP STUDENTS.

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՇՐՋԱՆԱԻԱՐՏՆԵՐ
KINDERGARTEN.

Ս. ԹԱՐԳՄԱՆԶԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱԻԱՐՏՆԵՐԸ

Երուսաղէմի երկսեռ երիտասարդութեան ազգային եւ կրօնական զարգացման աղբիւրը Ս. Թարգմանչաց վարժարանն է: Անոնք ամենքն ալ երախտագիտական անհուն սիրով մը կապուած են անոր Շրջանաւարտից Միութեան անունին տակ: Պատկերը կը ներկայացնէ այդ երիտասարդներէն խումբ մը պաշտօնական հաւաքովքէ մը առաջ: Առաջին կարգի վրայ մէջ տեղ նստողը Տեսուչ Տ. Կիրեղ Վարդապետն է, ապա Պատրիարք, աջին՝ իրեն յաջորդող Տ. Սերովբէ Վարդապետն է, իսկ ձախը՝ այժմու Տեղապահ Հայրը:

THE ALUMNI OF SOORP THARGMANTCHATZ SCHOOL AND THE TEACHING STAFF.

In the center, front row, is seated the late Patriarch Cyril II, formerly the principal of the school; on his right, Serovpe Vardapet Manoukian, who succeeded him as principal, on his left, Very Reverend Yeghishe Derderian, at present the Locum Tenens of the Patriarchate.

ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԴՈՒՐԵԱՆ

Եղիշէ Դուրեան Պատրիարք մեր մեծագոյն բանաստեղծ Պետրոս Դուրեանի կրտսեր եղբայրն է. 20-րդ դարու մեր մեծագոյն եկեղեցական դէմքերէն մէկը, գիտնական, պատմաբան եւ բանաստեղծ: Մաղաքեա Օրմանեանի հետ Հայ եկեղեցական կրթութեան ռահվիրան է: Երկուքը միասին հիմնած են Արմաշու Դպրեվանքը, ուրկէ ելած են անցնող սերունդի մեծագոյն եկեղեցական դէմքերը, որոնց մեծ մասը Ա. Համաշխարհային Պատերազմին նահատակուեցան: Պատերազմէն ետք 1922-ին Դուրեան Երուսաղէմի Պատրիարք ընտրուեցաւ եւ եղաւ Երուսաղէմի կրօնական եւ կրթական վերածնունդի հոգին: Իր Յորելեանին առթիւ կառուցուեցաւ Ս. Արքողոյ Կիւլպէնկեան Մատենադարանը, իսկ զանազան գաղութներու մէջ գոյացած գումարներով հաստատուեցաւ Ս. Թարգմանչաց-Դուրեան Գրական Մրցանակը:

HIS BEATITUDE THE PATRIARCH YEGISHE TOURIAN.

Patriarch Yeghishe Tourian, the brother of the famous Armenian poet, Bedros Tourian, is known among the Armenians as a great ecclesiastic, scholar, historian, and poet. Together with Patriarch Maghakia Ormanian he championed the cause of well trained, erudite clergy in the Armenian Church, and founded the theological seminary in Armash, near Constantinople. In this school were trained many of the outstanding ecclesiastical personalities of the passing generation. After World War I, Archbishop Yeghishe Tourian was elected Patriarch of Jerusalem, and became the revitalizing spirit of the educational and intellectual revival of the Monastery.

ԲԱՐԵՐԱՐ ՎՍԵՄ. ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԼՊԷՆԿԵԱՆ

Կիւլպէնկեան Գերդաստանը ծանօթ է ամբողջ Հայ ժողովուրդին իր բարերարութեամբ: Երուսաղէմի վանքին մէջ բազմաթիւ յիշատակներ ունին. վերջին եւ ամենակարեւորը՝ Մատենադարանի նոր շէնքն է Գալուստ Կիւլպէնկեանի նուիրատուութեամբ կառուցուած:

ԿԻԼՊԷՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

Մատենադարանը կառուցուած է Ս. Արքողոյ բարերար վսեմ. Տիար Գալուստ Կիւլպէնկեանի նուիրատուութեամբ ի յիշատակ իր հանգուցեալ ծնողաց Սարգիսի եւ Տիրուհւոյ, Եղիշէ Դուրեան Պատրիարքի Յիսնամեայ Յորելեանին առթիւ 1929-ին: Մատենադարանը շինուած է երկու վարժարաններու եւ տպարանի միջեւ, բոլորը մէկ կազմելով վանքին կրթական քաղամասը: Միջին Արեւելքի նոյնագոյն մատենադարաններէն մին կը նկատուի, հայերէն եւ եւրոպական զանազան լեզուներով մասնագիտական գիրքերով:

THE GULBENKIAN LIBRARY.

Galoust Gulbenkian of international renown founded and endowed the Gulbenkian Library in memory of his parents, Sarkis and Dirouhie Gulbenkian, on the jubilee of the ordination and literary career of the Patriarch Yeghishe Tourian. It stands amid the buildings of the seminary, private school, and the printing plant, and, together with them constitutes the educational section of the Monastery. The Gulbenkian Library is regarded one of the richest libraries in the Middle East.

BENEFACTOR GALOUST GULBENKIAN.

The Gulbenkian family, known for its philanthropic deeds among the Armenians for generations, has established many memorials in the Armenian Monastery in Jerusalem, the latest and most important of which is the library edifice built by Galoust Gulbenkian.

ԵՂԻՇԷ ՊԱՏՐԻԱՐԺ ԴՈՒՐԵԱՆ

HIS BEATITUDE
THE PATRIARCH YEGISHE TOURIAN.

Ս. ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱԻԱՐՏՆԵՐԸ
THE ALUMNI OF SOORP THARGMANTCHATZ SCHOOL
AND THE TEACHING STAFF.

ԿԻԻԼՊԵՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
THE GULBENKIAN LIBRARY.

ԲԱՐԵՐԱՐ ՎԱՅՄ. ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԻԼՊԵՆԿԵԱՆ
BENEFACTOR GALOUST GULBENKIAN.

ՎԱՐԱԳՈՅՐ Ս. ԳԼԽԱԴՐԻ ՄԱՏՐԱՆ

Ասեղնագործ եւ քանկարժէք վարագոյրներէն մին որ հազուադէպօրէն կը գործածուի: Երկու հրեշտակներ վարչամակի մը մէջ Յակոբոս Առաքեալին գլուխը Աստուածամօր կը ներկայացնեն:

AN EMBROIDERED CURTAIN.

One of the priceless embroidered curtains of the Chapel of Glkhadir.—Two angels presenting the head of the Apostle St. James in a shroud to the Mother of God.

✦ ✦ ✦

ԿԻՏՈՒԱԾԱԶԱՐԴ ԶՈՅԼ ՈՍԿԻ ՍԿԻՀ ՄԸ

Կիտուածով (մինէ) Քրիստոսի չարչարանքներով զարդանկարուած սկիւի մը, նուէր եգիպտահայ զաղութին կողմէ եւ գործ Իզմիրի Հայ ոսկերիչներուն:

A PRICELESS CHALICE.

Gold chalice of many colors, ornamented with enamel. A gift of the Armenian community in Egypt, and the work of Armenian goldsmiths of Smyrna.

✦ ✦ ✦

ԶՈՅԼ ՈՍԿԻ ԱԴԱՄԱՆԴԱԶԱՐԴ ՍԿԻՀ

Ադամանդաքարդ ձոյլ ոսկի սկիւի մը որուն վրայ փորագրուած է Քրիստոսի կեանքէն զանազան դրուագներ:

A JEWELLED CHALICE.

Diamond-studded gold chalice, with engravings of scenes from the life of Christ.

ՎԱՐԱԳՈՅՐ Ս. ԳԼԽԱԴՐԻ ՄԱՏՐԱՆ
AN EMBROIDERED CURTAIN.

ԿԻՏՈՒԱԾԱԶԱՐԴ
ՉՈՅԼ ՈՍԿԻ ՍԿԻՀ ՄԸ
A PRICELESS CHALICE

ՉՈՅԼ ՈՍԿԻ
ԱԴԱՄԱՆԴԱԶԱՐԴ ՍԿԻՀ
A JEWELLED CHALICE.

ԶՈՅԳ ՄԸ ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ ԲԱԶՊԱՆՆԵՐ

Ասեղնագործ եւ մարգարտագարդ բազպաններու գոյգ մը գոր փահանան կը գործածէ Ս. Պատարագի ընթացքին: Բազպաններու եզերքին կայ յիշատակարան մը, ուր կը կարդացուին ՌՃՅԱ, 1171 Հայկական թուականը. 1723. Յ. Տ. եւ Յովհաննէս Պատրիարքին անունը, որուն համար շինուած են:

✦ ✦ ✦

ՀԻՆ ԽԱԶՔԱՐ

Հայկական ռնով եին խաչքար մը ագուցուած Ս. Յակոբեանց Տաճարի գաւիթին պատին մէջ: Երուսաղէմի եկեղեցիներու պատերուն արտաքին եւ ներքին մասերը զարդարուած են նմանօրինակ խաչքարերով բարեպաշտներու կողմէ: Այս խաչքարերը երբեմն գեղարուեստական արժէք կը ներկայացնեն եւ անոնց վրայ եղած արձանագրութիւնները յաճախ լոյս կը սփռեն պատմութեան անձանց՝ զէպֆերու եւ զէմֆերու վրայ: Ս. Յակոբեանց Տաճարին հնագոյն խաչքարը կը կրէ 951 թուականը:

✦ ✦ ✦

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ ՍԿԻՀԻ ԾԱԾԿՈՅ

Ծածկոցին կեդրոնը նրբօրէն ասեղնագործուած է Գառն Աստուծոյ, շրջապատուած Առաքեալներով եւ Մարգարէներով, իսկ չորս անկիւնները չորս Աւետարանիչներ իրենց յորհրդանիշներով:

EMBROIDERED BAZPAN (*Maniple or Cuff*).

Embroidered and pearl-studded bazpan (*maniple or cuff*) worn by the celebrant. The inscription in Armenian at the lower end of the pair of *baspan*s states that it was made for Patriarch Hovhannes in 1171, according to the Armenian calendar, or in 1723 A.D.

✦ ✦ ✦

AN OLD KHATCHKAR

An old Armenian *Khatchkar*, set in the wall of the court of St. James Cathedral. A *Khatchkar* is a slender flagstone with decorative crosses carved in base relief, and placed on the walls of shrines and on the tombs of notable people. The exterior and interior of the walls of churches in Jerusalem are decorated with similar *khatchkars* by the pious. Some of the inscriptions on these stones are of great historic value. The artistic skill which they represent is of the highest quality. The oldest *Khatchkar* of St. James Cathedral is dated 951 A. D.

✦ ✦ ✦

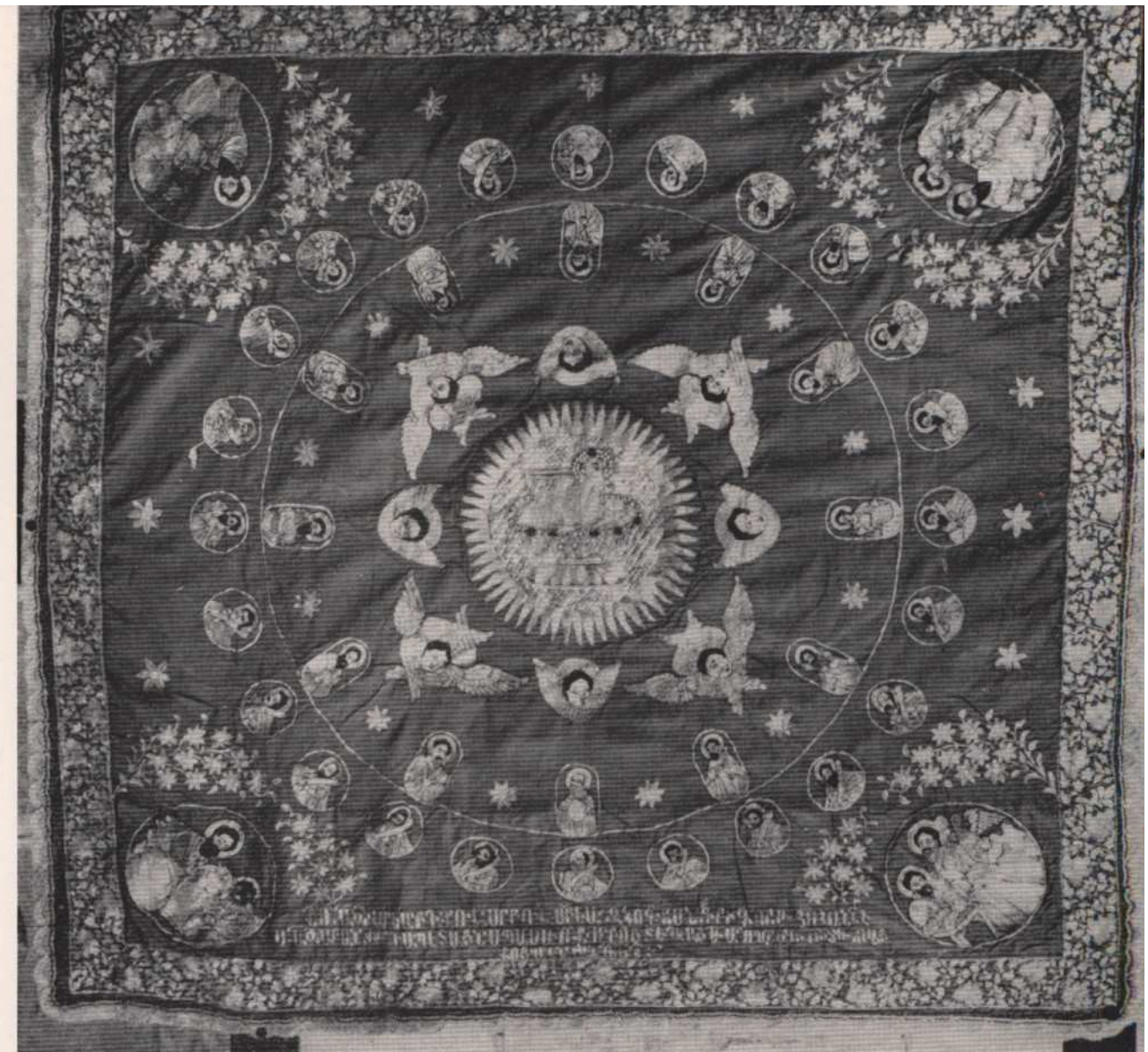
AN EMBROIDERED CHALICE COVER

A delicately embroidered needlework; at the center the Lamb of God surrounded by the Apostles and Prophets, at the corners the four Evangelists.

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ ԲԱԶՊԱՆ
EMBROIDERED BAZPAN

ՀԻՆ ԽԱՉԻԱՐ
AN OLD KHATCHKAR

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ ՍԿԻՀԻ ԾԱԾԿՈՑ
AN EMBROIDERED CHALICE COVER

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾ ԲԱԶՊԱՆ
EMBROIDERED BAZPAN

ՇՂԹԱՑԱԿԻՐԻ ԹԱԳԻՆ ԵՐԵՍԸ

Թանկագին փայտեղեմով ընդելուգում է մարգարիտներով զարդանկարում: Կեղծումը նրբորեն ասեղնագործում է Սուրբ Երրորդութիւնը եւ Աստուծա-մայրը թագով մը պսակում, շուրջը հրեշտակներ:

ԹԱԳԻՆ ԵՏԵՒԻ ԿՈՂՄԸ

Դարձեալ նմանօրինակ փայտեղեմով եւ մարգարիտներով զարդանկարում: Մէջ-տեղի նկարը այս անգամ կը ներկայացնէ Աստուծամայրը թագում՝ գիրկը Յիսուս մանուկ, Հայոց Տրդատ թագաւորը արքայական ընտանիքով եւ ժողո-վուրդով առաջնորդութեամբ Ս. Լուսաւորչին կը մօտենան յերկրպագութիւն:

ՇՂԹԱՑԱԿԻՐԻ ԹԱԳԸ, ՎԱԿԱՍՈՎ, ԵՒ ԱՐՏԱԽՈՒՐԱԿՆԵՐՈՎ

Շղթայակիր Հայրապետի ադամանդազարդ եւ ասեղնագործ թանկարժէք թա-գը, որուն վակասին վրայ նրբորեն ասեղնագործում է Քրիստոս թագում մէջ-տեղը եւ տասներկու առաքեալները իր երկու կողմերը: Գրիգոր Պատրիարքի օրով 1700-ական թուականներուն Երուսաղէմի Հայոց Ս. Յակոբեանց վանքը իսլամ տիրապետութեան ներքեւ կը գտնուէր, եւ տնտեսական ծանր տագնապի մատնուած էր ու եկեղեցական սպասները գրաւի դրում էին: Պատրիարքը եր-կաթեայ շղթայ մը վիզն անցուցած, իբր խորհրդանշ Վանքին տխուր վիճա-կին, կը շրջի բոլոր Հայ գաղութները վանքին համար դրամ հաւաքելու, ատոր համար կը կոչուի Շղթայակիր: Կարն ժամանակի մը ընթացքին բոլոր պարտ-քերը վճարելէ եւ եկեղեցական սպասները ազատագրելէ ետք, ամբողջ եկե-ղեցիները կը նորոգէ եւ վանքը կը նոյնացնէ նորանոր նուէրներով: Ս. Յակոբ-եանց Մայր Տաճարին եւ միւս եկեղեցիներուն ներկայ փառաւոր վիճակը ար-դիւնքն է իր տփնաջան աշխատանքին եւ նուրբ հաշակին: Իր գործածած շղթան մինչեւ այսօր կը պահուի եկեղեցւոյ մէջ:

PRECIOUS MITRE AND VAKAS OF SHUGHTAYAKIR.

Diamond-studded and embroidered mitre, *vakas* (amice) and *artakhourak* (infulae) of Patriarch Grigor Shughtayakir (the Chain-bearer). In the 1700's, in the days of this Patriarch, the Armenian Monastery in Jerusalem was under Moslem rule and in dire financial distress. The church vestments were left as security against debts. Patriarch Shughtayakir, wearing an iron chain to symbolize the plight of the Monastery, visited the Armenian communities everywhere to raise money for the Monastery. After meeting all the debts and redeeming the church vestments, he repaired and further embellished the monastery and the church edifices. The present splendid condition of St. James Cathedral is the fruit of his painstaking efforts and refined taste. His chain is preserved to this day in the Cathedral.

ՈՍԿԵԹԵԼ ԾԱՆՐԱԳԻՆ ՇՈՒՐՋԱՌ

Խաղողի ռդկոյզներով եւ վարդերով, ոսկի թելերով նրբորեն ասեղնագործում է թանկարժէք շուրջաւ մը նուիրում Շղթայակրին: Շուրջաւի վրայի նկարը կը ներկայացնէ Աստուծամայրը թագում, երկու հրեշտակներ վարչամակի մը մէջ իրեն կ'ընծայեն Յովնոս Գլխադիր առաքեալին գլուխը:

THE FRONT SIDE OF SHUGHTAYAKIR'S MITRE.

Studded with precious stones and decorated with pearls. The center piece, a dex-terously executed needlework, presents the Holy Trinity and the Mother of God crowned with a diadem and surrounded by angels.

THE REVERSE SIDE OF THE MITRE.

Also studded with precious stones and decorated with pearls. The center piece, an equally exquisite needlework, presents the Mother of God, enthroned, with the Christ Child in her arms. The Armenian king, Tiridates, and his royal family, headed by St. Gregory the Enlightener, doing reverence.

A GOLD BRAIDED PRECIOUS COPE.

A heavily gold braided cope, decorated with clusters of grapes and roses, a master- piece in needlework, presented to Shughtayakir. The decorative piece presents the Mother of God, enthroned, and two angels offering St. James the Glkhadir's head on a shroud.

ՇՂԹԱՅԱԿԻՐԻ ԹԱԳԸ, ՎԱԿԱՍՈՎ ԵՒ ԱՐՏԱՆՈՒՐԱԿՆԵՐՈՎ
PRECIOUS MITRE AND VAKAS OF SHUGHTAYAKIR.

ՇՂԹԱՅԱԿԻՐԻ ԹԱԳԻՆ ԵՐԵՍԸ
THE FRONT SIDE OF SHUGHTAYAKIR'S MITRE.

ԹԱԳԻՆ ԵՏԵՒԻ ԿՈՂՄԸ
THE REVERSE SIDE OF THE MITRE.

ՈՍԿԵԹԵԼ ՄԱՆՐԱԳԻՆ ՇՈՒՐՋԱՌ
A GOLD BRAIDED PRECIOUS COPE.

Ս. ԾՆՆԴԻՅԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ԳԱԻԹԻՆ ՄՈՒՏՔԸ

Ներքին այս անցքը կ'առաջնորդէ Տաճարին սինագարդ մեծ գաւիթը: Սոյն անցքին փայտէ պատմական դուռը շինուած է Հայոց Հեթում քագաւորին երուսաղէմ այցելութեան առթիւ՝ Հայկական զարդանկարներով եւ հայերէն արձանագրութեամբ, 1293 թուակիր: Սովորաբար «Հեթում քագաւորի Դուռ» կը կոչուի: Հեթում քագաւոր երուսաղէմ իր այցելութեան առթիւ, արքայական նուէրներու կարգին վանքին կը նուիրէ իր մականը միակտուր սաթէ եւ գլուխը ձոյլ ոսկիով զարդարուն: Իր տեսակին մէջ մէկ հատիկ, մինչեւ հիմա գուրգուրանով կը պահուի իբրեւ ազգային նուիրական յիշատակ մը: Տարին անգամ մը Ս. վարդանանց տօնին առթիւ դուրս կը հանուի ի ցոյց ժողովրդեան:

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄՈՒՏՔԸ

Քաղաքի պարիսպէն դուրս, Յովսափատու Զորին մէջ, կառուցուած է Աստուածածնի տաճարը Ս. Կոյսի Գերեզմանին վրայ, եւ շրջապատուած Գեթսեմանիի պատմական պարտէզով: Երուսաղէմի ամենէն հին եւ պատկառազդու եկեղեցին է եւ սեփականութիւնն է Հայերուն եւ Յոյներուն միայն, որոնք ամեն օր հոն պատարագ կը մատուցանեն: Մայրավանքէն ամեն օր վարդապետ մը եւ դպիրներ հոն կ'երթան Ս. Պատարագ մատուցանելու:

THE ENTRANCE TO SOORP ASTVADZAMAYR, THE CHURCH OF ST. MARY.

Soorp Astvadzamayr, in the valley of Gethsemane, where the Holy Virgin is buried, is the oldest and most imposing church edifice in Jerusalem, owned jointly by the Armenians and Greeks. It is situated in the Valley of Josaphat, surrounded by the Garden of Gethsemane, part of which belongs to the Armenians, and the other part to the Greeks. On the tomb of the Virgin, in the center of the church, daily mass is celebrated by the Armenians and the Greeks, according to their rites. The Armenian mass is celebrated by a vardapet, a member of the celibate clergy, in rank below that of bishop, who visits the church with choristers for this purpose.

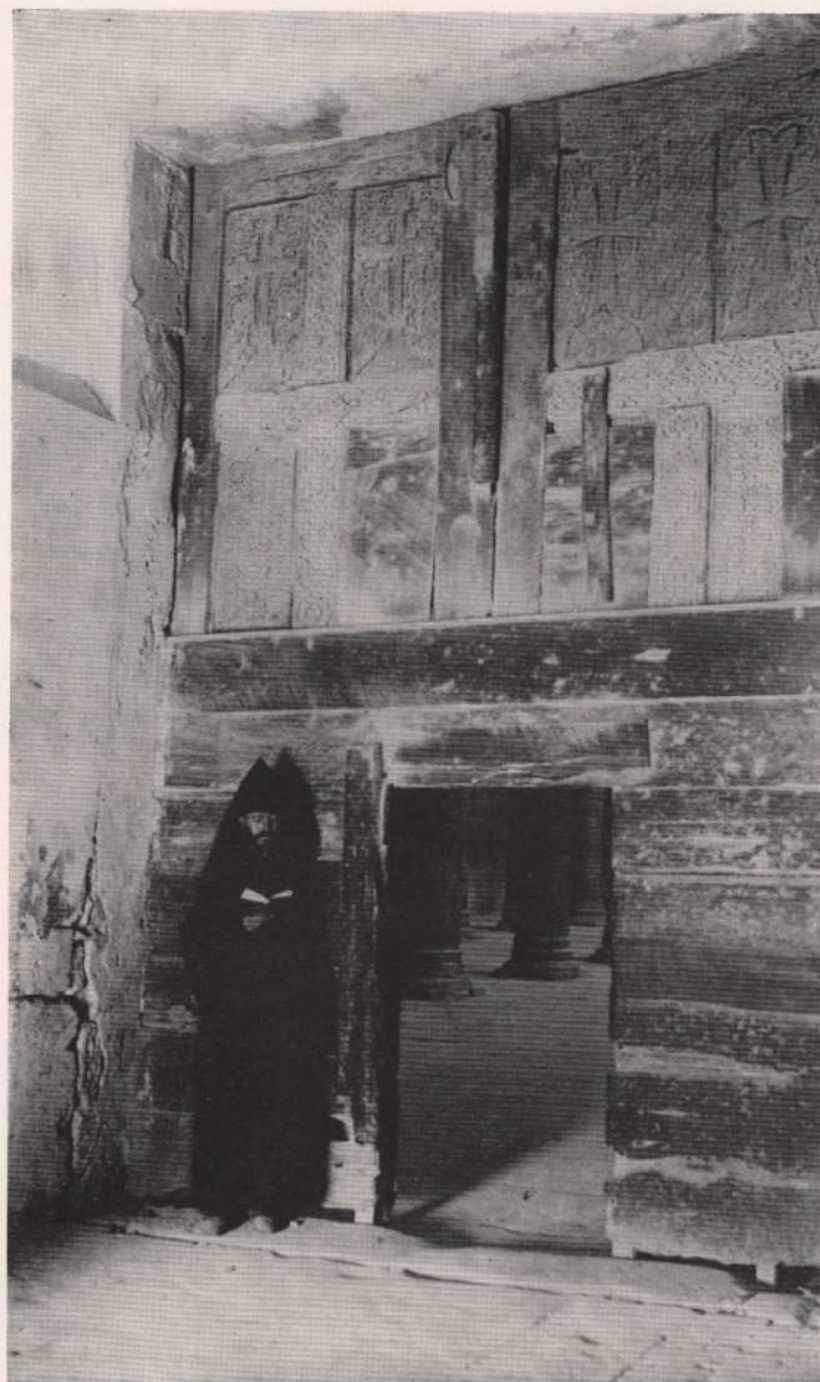
ԲԵԹԼԵՀԵՄԻ ՀԱՅՈՑ ՎԱՆՔԸ

Ս. Ծննդեան Տաճարին կից է Բեթղեհէմի Հայոց վանքը ուր կը մնան երեք վարդապետներ, դպիրներ եւ աշխատաւոր միաբաններ պահպանելու Ս. Ծննդեան Տաճարի Հայոց իրաւունքները եւ կատարելու ամենօրեայ եկեղեցական պաշտամունք: Վանքին մէջ կան նաեւ մասնաւոր եկեղեցի եւ ուխտաւորաց յատուկ սենեակներ: Պատկերին մէջ կ'երեւին հոգեւորականներէն եւ միաբաններէն մաս մը: Խաչակիր եկեղեցականը Զէյթունի վեղարաւոր հերոս նշանաւոր Բարթողիմէոս վարդապետն է:

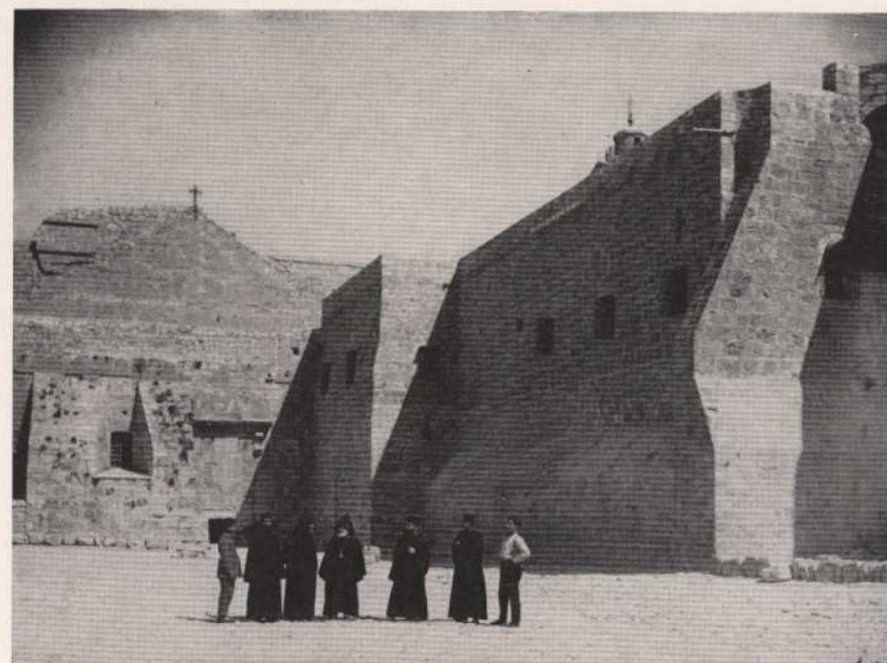
THE ARMENIAN MONASTERY AT BETHLEHEM

This is the Armenian Monastery, next to the Church of the Nativity in Bethlehem. Here live three vardapets, choristers and lay members of the Congregation as custodians of the rights of the Armenians in the Church of the Nativity and conduct the daily services in the Grotto. A number of the clergy and monastics are seen in the picture. Within the walls of the Monastery there is a separate Armenian church with accommodations for pilgrims. The Vardapet in the center of the group, wearing a cross, is the great hero of Zeitoun, the late Rev. Bartolemios.

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՀԱՐԻՆ ԳԱԻԻԹԻՆ ՄՈՒՏՔԸ
THE INNER ENTRANCE OF
THE CHURCH OF THE NATIVITY.

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ ՏԱՀԱՐԻՆ
ՄՈՒՏՔԸ
THE ENTRANCE
TO SOORP ASTVADZAMAYR,
THE CHURCH OF ST. MARY.

ԲԵԹԼԵՀԵՄԻ ՀԱՅՈՑ ՎԱՆՔԸ
THE ARMENIAN MONASTERY
AT BETHLEHEM

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՍԻՒՆԱԶԱՐԴ ԳԱԻԻԹԸ

Բերդեհեմի Ս. Ծննդեան Տաճարը կառուցուած է Դ. դարուն Յուստինեանոս Կայսեր կողմէ, զաւիթը զարդարուած է իւրաքանչիւր կողմէ երկու շարք հսկայ սիւներով. մէջտեղը լայն անցք մը ձգուած է եկեղեցական քափօրներու համար: Եկեղեցւոյն յատակը եւ ամբողջ պատերը զարդարուած էին գեղեցիկ մոզայիֆմերով, որոնք կը ներկայացնէին զանազան դրուագներ Մանուկ Յիսուսի կեանքէն: Այս հինաւորց մոզաիֆներէն հետքեր միայն մնացած են այժմ:

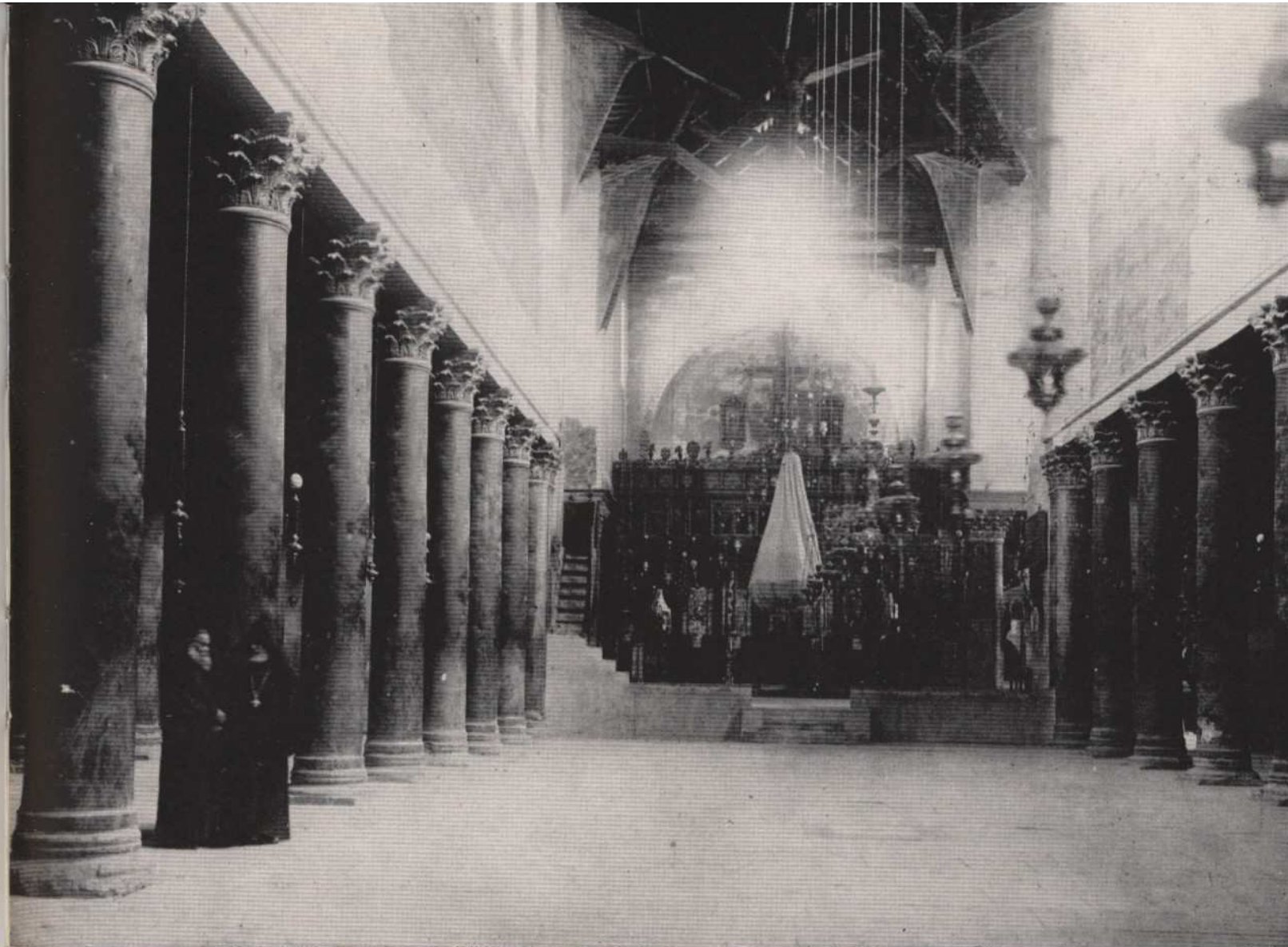
THE COLONNADED COURT OF THE CHURCH OF THE NATIVITY.
The Church of the Nativity was built by Emperor Justinian in the fourth century with two rows of columns on each side of the court. The walls and the floor were entirely covered with beautiful mosaics depicting scenes of the Nativity. Of these mosaics only a few fragments remain now.

★ ★ ★

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՅՐԻՆ ՄՈՒՏԲԸ

Ս. Ծննդեան Տաճարին մէջ, Ծննդեան այրին մուտքն է որ կը բացուի տաճարին Հայոց բաժնին մէջ: Այրին ճակատը զարդարող երկու պատկերներն ու կանթեղները Հայերուն եւ Յոյներուն կը պատկանին. Լատինները այս դռնէն միայն անցքի իրաւունք ունին այրը մտնելու համար:

THE ENTRANCE TO THE GROTTO WHERE CHRIST WAS BORN.
In the Church of the Nativity the entrance to the Grotto is in the Armenian section. The two pictures and lamps at the facade of the Grotto belong to the Armenians and Greeks. The Latins have only the right of passage through this entrance to the Grotto.

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՍԻՒՆԱԶԱՐԴԻ ԳԱՒԻԹԸ
THE COLONNADED COURT OF THE CHURCH OF THE NATIVITY.

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՅՐԻՆ ՄՈՒՏԻԸ
THE ENTRANCE TO THE GROTTA
WHERE CHRIST WAS BORN.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ Ս. ԾՆՆՂԻԵԱՆ ԱՅՐԻՆ ՄԷՋ

Այն այրը ուր Քրիստոս ծնաւ միեւնոյն բնական վիճակին մէջ կը պահուի: Անոր վրայ կառուցուած է Ծննդեան տաճարը: Սուրբ տեղեաց իրաւասու երեք գլխաւոր եկեղեցիները, Հայեր, Յոյներ եւ Լատիններ, հաւասար թիւով պատկերներով եւ կանթեղներով զարդարած են այրը: Այրին մէջ բուն ծննդեան տեղւոյն վրայ, որ զարդարուած է մետաղեայ ճանաչաւոր աստղով մը, ամէն գիշեր պատարագ կը մատուցուի Յոյներու եւ Հայերու կողմէ: Իսկ Լատինները կը պատարագեն մսուրին վրայ ուր Յիսուս դրուեցաւ խանձարուրով պատուած, նոյնպէս կը պահուի իր բնական վիճակով: Պատկերը կը ներկայացնէ այրը Հայոց պատարագի արարողութեան միջոցին:

✦ ✦ ✦

ARMENIAN LITURGY IN THE GROTTO OF THE NATIVITY.

The Grotto of the Nativity has been kept in its original state upon which now stands the Church of the Nativity. It is decorated by the Armenians, Greeks, and Latins with equal numbers of pictures and lamps. Every morning the Armenians and the Greeks say their liturgies over the birthplace of Christ, marked by a bronze star embedded on the floor. Facing the birthplace, a few steps down, is the Manger in its original state, where the Latins celebrate mass every morning.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ Ս. ԻՆՆՈՒՅԱՆ ԱՅԲԻՆ ՄԷՋ
ARMENIAN LITURGY IN THE GROTTO OF THE NATIVITY.

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԸ ԲԵԹԼԵՄԻ ՄԷՋ

Երուսաղեմի մէջ Հայերը Ս. Ծնունդը կը տօնեն հին տոմարով, Յունուար 6-ին, ըստ նոր տոմարի Յունուար 19-ին: Նախորդ օրը Երուսաղեմի Ս. Յակոբեանց տաճարին մեծ զանգը կը հնչէ եւ ամբողջ Միաբանութիւնը եւ ուխտաւորներ կառֆերու հսկայ թափօրով մը Երուսաղեմէն Բեթղեհէմ կ'երթան հինգ մղոն համարողելով: Թափօրին առջեւէն վեց զինեալ ձիաւոր ռստիկաններ կ'երթան ի յարգանս Պատրիարքին: Բեթղեհէմի հրապարակին վրայ ստուար բազմութիւն մը եւ կառավարական պաշտօնատարներ կ'սպասեն ողջունելու Պատրիարքն ու Միաբանութիւնը, որոնք թափօրով եւ երգեցողութեամբ մուտք կը գործեն Ծննդեան տաճարին մէջ: Պատկերը կը ներկայացնէ 1950-ի Ծննդեան թափօրը որ կը դիմաւորուի Անդր-Յորդանանի Արաբ Լիւնրնի կողմէ: Ամբողջ գիշերը տեւող պաշտամունքէն ետք յաջորդ առտու նոյն հանդիսութեամբ Միաբանութիւնն ու ժողովուրդը Երուսաղեմ կը դառնայ աւանդական Մատաղը ուտել յետոյ:

CHRISTMAS CELEBRATION IN BETHLEHEM.

Christmas is celebrated in Jerusalem on January 6, according to the old calendar (January 19 according to the new calendar). The day before, at ten o'clock, the great bell of St. James Cathedral in Jerusalem peals, and the entire congregation starts for Bethlehem in a great procession of carriages, led by six mounted gendarmes in honor of the Patriarch, who is received at the public square in Bethlehem by a large multitude and government officials. The picture presents the procession in 1950, greeted by the Arab Legion. After the all-night Service, the Congregation and the pilgrims return to Jerusalem in procession.

ՃԲԱԳԱԼՈՅՍԻ ՀԱՆԴԵՍԸ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

Զատիկի նրագալոյսին Ս. Յարութեան տաճարին բոլոր լոյսերը կը մաւրին, բազմահազար հաւատացեալներ կը հաւաքուին տաճարին մէջ ու կը կնքուի Ս. Գերեզմանի Մատուռին դուռը ուր կը պլպլայ մշտապառ կանքեղ մը միայն: Ճիշտ ժամը 12-ին կ'սկսի Յունաց թափօրը Գերեզմանին շուրջ, որուն կը միանայ Հայ Եպիսկոպոս մը զգեստաւորեալ, եւ Յունաց Պատրիարքին հետ Ս. Գերեզման կը մտնեն ու իրենց ձեռքի մոմի տրցակները վառելով դուրս կուտան մատուռին երկու կողմերը գտնուող պատուհաններէն՝ իբրեւ խորհրդանշ Քրիստոսի Յարութեան, որմէ յետոյ կ'սկսի Հայոց թափօրը զանգակներու դողանչին եւ ժողովրդեան հոգեկան խանդավառութեան մէջ: Պատկերին մէջ տեսնուած բազմութիւնը մէկ մասն է այն բազմաթիւ ուխտաւորներուն, որոնք եկած են «լոյսը տեսնելու», եւ տաճարին մէջ տեղ չըլլալու պատճառաւ զաւիթը մնացած են:

THE CEREMONY OF THE HOLY FIRE.

This ceremony is held on Easter eve, when all lights in the Church of Holy Sepulchre are put out and thousands of the faithful meet in the sanctuary. The Greek procession then forms around the tomb of Christ, when an Armenian bishop and the Greek Patriarch, carrying candles, enter the Edicule, light the candles, and pass them out to the faithful, signalling the Resurrection of Christ. Then starts the Armenian procession. The picture presents the overflowing crowd waiting "to see the Light" in the courtyard of the sanctuary.

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՏՕՆԸ ԲԵԹԼԵՀԵՄԻ ՄԷՋ
CHRISTMAS CELEBRATION IN BETHLEHEM.

ՃՐԱԳԱՆՈՅՍԻ ՀԱՆԳԷՍԸ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ
THE CEREMONY OF THE HOLY FIRE.

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԸ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՁ

Ս. Յարութեան տաճարին նիշտ մէջտեղը կառուցուած է մատուռը Քրիստոսի Գերեզմանին վրայ, փորուած ժայրի մը մէջ, ուրկէ յարութիւն առաւ մեր Տէրը: Այժմ մարմարեայ շերտերով ծածկուած է ամբողջ Գերեզմանը, որ իր նախկին վիճակով կը պահուի: Մատուռին ներսն ու դուրսը զարդարուած է կանթեղներով եւ պատկերներով Հայերու, Յոյներու եւ Լատիններու կողմէ, որոնք գլխաւոր պահապաններն են միջագոյնին Քրիստոնէական Սրբավայրերուն: Քրիստոսի Գերեզմանին վրայ ամենօրեայ պատարագները կը մատուցուին հետեւեալ կարգով. առտու ժամը 1-3՝ Յոյներ, ժամը 3-5՝ Հայեր, եւ 5-7՝ Լատիններ:

THE TOMB OF CHRIST IN THE CHURCH OF THE
HOLY SEPULCHRE.

In the center of the Church of the Holy Sepulchre stands the Edicule, built over the Tomb of Christ, then newly hewn in the rock, from where he arose. A large marble slab is placed over the tomb. The interior as well as the exterior of the Edicule is decorated with images and lamps by the three main religious communities—Greek, Latin, and Armenian—who are the custodians of the international Christian Holy Places. The order of daily celebrations of the liturgy in the Edicule of the Tomb of Christ is established as follows: the Greek Liturgy from 1:00 to 3:00 A.M., the Armenian Liturgy from 3:00 to 5:00 A.M., and the Latin Mass from 5:00 to 7:00 A.M.

♦ ♦ ♦

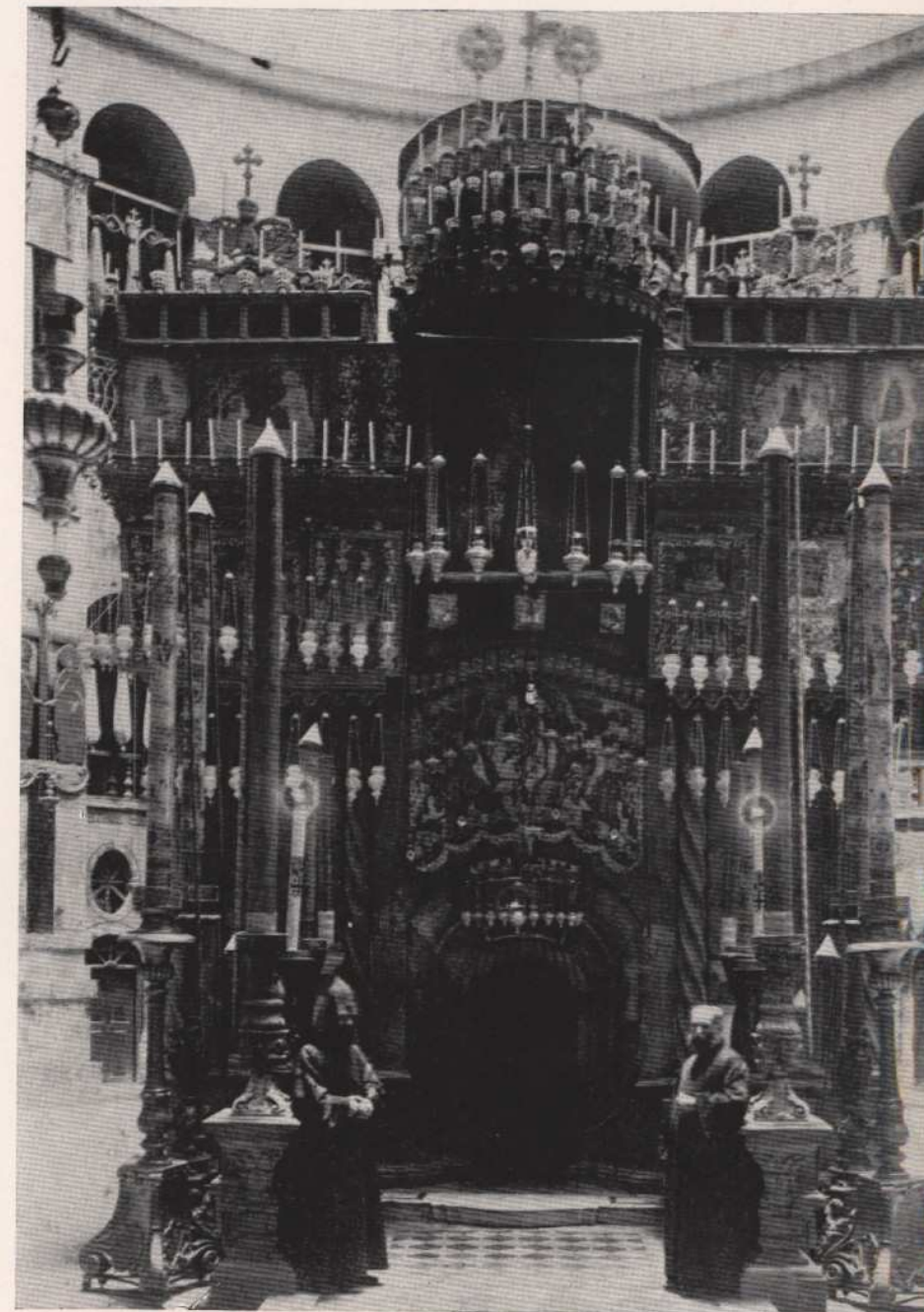
Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՁ՝ ԳԻԻՏ ԽԱՉԸ

Այս այն վայրն է, ուր նետուած էին Քրիստոսի եւ երկու աւագակներու խաչերը եւ ծածկուած հողերու տակ: Հեղինէ քաղաւիին, մայրը Մեծն Կոստանդիանոսի, երուսաղէմ գալով գտաւ զանոնք, եւ հրաշքով մը Քրիստոսի խաչափայտը զանազանութեամբ միւսներէն, եւ յետոյ անոր մասունքները բաժնուեցան բոլոր Քրիստոնեայ եկեղեցիներուն: Պատկերը ցոյց կուտայ Ս. Յարութեան տաճարին մէջ ծառայող Հայ վարդապետներ, որոնք կ'աղօթեն խաչին գտնուած տեղւոյն վրայ:

KIUD KHATCH IN THE CHURCH OF THE HOLY SEPULCHRE.

The picture presents the Armenian clergy at prayer on the sacred site of *Kiud Khatch*, the site of the discovery of the Cross of Christ together with the other two crosses of the thieves, which had been buried under debris for nearly three hundred years. Queen Helen, the mother of Constantine the Great, discovered them. The true Cross was distinguished from the other two by a miracle. Parts of the Cross of Christ were distributed among the various churches in Christendom.

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ ԳԻԻՏ ԽԱՉԸ
 KIUD KHATCH IN THE CHURCH OF THE HOLY SEPULCHRE.

ԳԻՐԻՍՈՍԻ ԳԵՐԵՋՄԱՆԸ Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ
 THE TOMB OF CHRIST IN THE CHURCH OF THE
 HOLY SEPULCHRE.

Ս. ՅԱՐՈՒՔԵԱՆ ՏԱՃԱՐԸ

Ս. Յարութեան տաճարը աշխրհի հնագոյն եկեղեցիներէն է կառուցուած իսաղնութեան եւ Յարութեան ամենանուիրական եւ սուրբ վայրերուն վրայ: 325-ին Կոստանդիանոս կայսեր հրամանով նարտարապետներու խումբ մը պատրաստեց անոր յատակագիծը եւ անմիջապէս կառուցուեցաւ հսկայ տաճարը որ կը բովանդակէ Քրիստոսի Գերեզմանը, Գողգոթան, Երեւման Պարտէզը ուր Մեր Տէրը երեւեցաւ Մարիամ Մագթաղեմացիի իր Յարութենէն յետոյ, եւ զանազան մատուցներ նուիրուած Քրիստոսի չարչարանքները յիշեցնող դէպքերուն: Ինչպէս նաեւ երեք գլխաւոր եկեղեցիներուն — Հայ, Յոյն եւ Լատին — յատուկ աղօթատեղիներ: Պատկերը կը ներկայացնէ Տաճարին նակատը փոքր գմբէթով, Տաճարին նիշտ մէջտեղը Գերեզմանին վրայ բարձրացող գմբէթը շատ աւելի մեծ է եւ չի տեսնուիր պատկերին մէջ:

THE CHURCH OF THE HOLY SEPULCHRE.

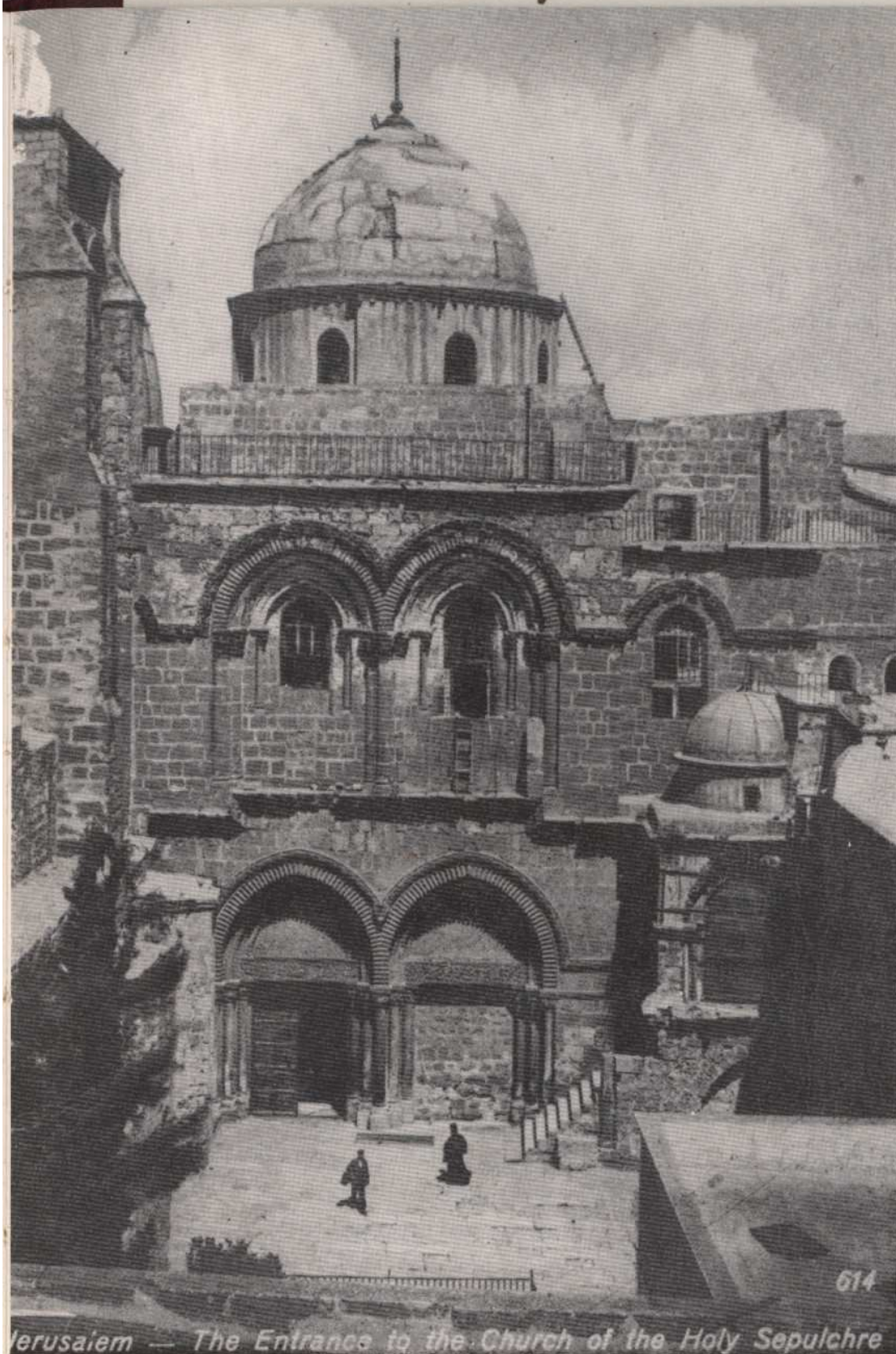
The Church of the Holy Sepulchre is one of the oldest edifices of worship in the world, erected on the sites most sacred to Christendom. In 325 A. D., Constantine the Great by edict ordered a group of architects to draw the plans of this church. This vast edifice includes the Tomb of Christ, the hill of Golgotha, the garden in which Our Lord, after resurrection, appeared to Mary Magdalene, and several chapels built in commemoration of the various events related to the passion of Our Lord. This picture presents the facade of the church with its small dome. The principal dome, over the Tomb of Christ, is much larger although not visible in this picture.

Ս. ԼՈՒՍԱՆՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ս. Յարութեան տաճարին մէջ Հայոց սեփական Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին տաճարին հնագոյն մասերէն մէկն է: Առաջին դարերուն Երուսաղէմի հաւատացեալներու ծխական եկեղեցին էր: Զորս հսկայ սիւններու վրայ կեցած, Հայկական նարտարապետութիւնը յիշեցնող եւ հնագիտական մեծ արժէք ներկայացնող եկեղեցի մըն է: 1939-ին նորոգուեցաւ եւ երկու խորանները զարդարուեցան հայկական ոճով գմբէթներով: Այդ առթիւ երեսան եկան ներսի պատերու հսկայ քարերը որոնց մէկ մասը ուղղակի ժայռերուն մէջ փորուած եւ պատերուն յարմարցուած է: Այժմ եկեղեցիին պատկերները կը պատրաստուին ծանօթ նարտարապետ եւ նկարիչ Պրն. Մարտիրոս Ալբունեանի կողմէ՝ ներշնչուած ազգային եւ եկեղեցական գլխաւոր դէպքերէ եւ դէմքերէ:

THE CHAPEL OF THE ENLIGHTENER IN THE CHURCH OF THE HOLY SEPULCHRE.

The Chapel of the Enlightener (known also as the Chapel of St. Helen) is exclusively owned by the Armenians. It comprises one of the oldest parts of the Church of the Holy Sepulchre. The chapel was originally the parish church of the early Christians of Jerusalem. It rests on four huge columns characteristic of Armenian architectural style. In 1939 it was restored to its original state; two new altars were built with domes patterned after those of Echmiadzin. Through this restoration were uncovered the original walls built of huge stones and partly hewn out of the bedrock. The murals and paintings for the walls of this chapel are being prepared by the well known Armenian architect and painter, Mardiros Altounian.

Jerusalem — The Entrance to the Church of the Holy Sepulchre

Ս. ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԸ

THE CHURCH OF THE HOLY SEPULCHRE.

Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐԻԶ ԵԿԵԼԵՑԻՆ

THE CHAPEL OF THE ENLIGHTENER IN THE CHURCH OF
THE HOLY SEPULCHRE.

ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆՔԻՆ ՄԵՐ ԲԱԿԻՆ ՄԷՁ

Ըստ հնաւանդ սովորութեան Զատիկի երեկոյեան մեծահանդէս անդաստանը կը կատարուի արտաքին եկեղեցւոյ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարի հարաւային կողմը գտնուող մեծ բակին մէջ, ի ներկայութեան ուխտաւորներու եւ ժողովրդեան խումն բազմութեան: Անդաստանէն ետք մեծ բափօրը բակին մէջ շրջան ընելէ յետոյ կը հասնի Տաճարին արեւմտեան զաւիթը ուր Պատրիարքներու գերեզմաններուն վրայ տեղի կ'ունենայ Հանգստեան պաշտօն, ապա բափօրը մուտք կը գործէ Մայր Տաճար եւ երեկոյեան ժամերգութեամբ կը փակուի եկեղեցական այս տպաւորիչ հանդէսը:

♦ ♦ ♦

BLESSING OF THE FOUR CORNERS OF THE EARTH IN THE GREAT COURTYARD OF THE MONASTERY.

According to ancient custom the ceremony of the blessing of the four corners of the earth takes place on Easter Sunday, in the evening, within the great courtyard south of the Cathedral of St. James, in the presence of a great multitude of pilgrims and Armenian residents of Jerusalem. After the ceremony the procession reaches the western porch of the Cathedral, where a Service for the repose of souls takes place over the tombs of the deceased Patriarchs. Then the procession enters into the Cathedral and, after singing the evening Service, the impressive ceremony comes to an end.

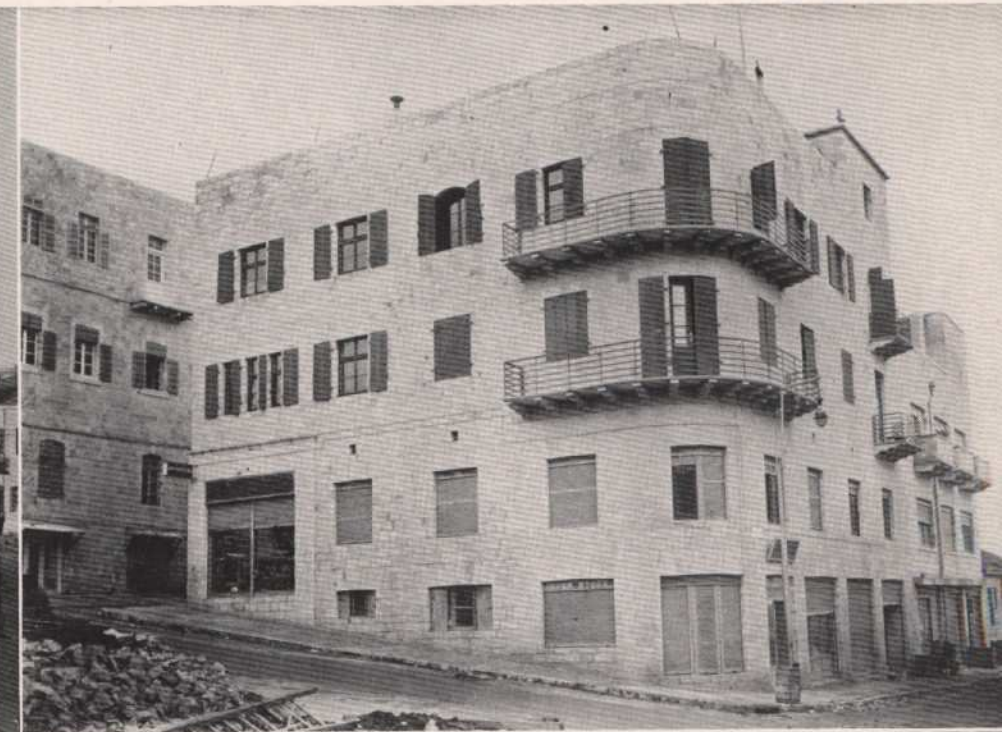
ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ՎԱՆՔԻՆ ՄԵԾ ԲԱԿԻՆ ՄԷՋ
 BLESSING OF THE FOUR CORNERS OF THE EARTH IN THE
 GREAT COURTYARD OF THE MONASTERY.

ՎԱՆՔԻՆ ՀԱՍՈՒԹԱՅԻՆ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ

Հին ֆաղափին մէջ Ս. Յակոբեանց Վանքէն եւ Միջագային Սրբավայրերու մէջ մեր բաժիններէն զատ Նոր Քաղափին կեդրոնական մասին մէջ Հայոց Պատրիարքարանը ունի բաւական ընդարձակ հողի տարածութիւն մը որուն մէկ մասին վրայ կառուցուած են հասութեան կալուածներ: Ասոնց եկամուտներով ինչպէս նաեւ ուխտաւորներու նուէրներով կը հոգացուին Պատրիարքարանին տարեկան ծախքերը: Այժմ ֆաղափին այդ մասը Իսրայէլի կառավարութեան սահմաններուն մէջ կը գտնուի, իսկ Պատրիարքարանը որ արաբական բաժնին մէջ է, երկու տարիներէ ի վեր չի կրնար գանձել այդ շէնքերուն եկամուտները:

THE SECULAR PROPERTIES OF THE MONASTERY.

In addition to the St. James Monastery and the Armenian interests in the international Christian Holy Places in the Old City, the Armenian Patriarchate owns in the business district of the new city a large tract of land, on a portion of which stand some of the finest business buildings and residences of Jerusalem. The revenue from this property and the gifts from pilgrims meet the running expenses of the Patriarchate. This portion of the property at present lies within the territorial bounds of the State of Israel; and ever since the partition of the city between the Arabs and the Jews, the Patriarchate has been deprived of its revenue from this source.

ՎԱՆՔԻՆ ՀԱՍՈՒԹԱՐԵՐ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ
THE SECULAR PROPERTIES OF THE MONASTERY.

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Այս ՊԱՏԿԵՐԱԳՐԻ լուստրատիւններն ընթացին մասնաւոր շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ Նիւ-Եօքի այն Հայ լուսաւորագրիչներուն որոնք սիրայօժար կերպով գրին բոլոր նկարները իրենց մէջ բաժնելով պատրաստեցին անոնց կաղապարները :

Շնորհակալութիւններ նաեւ երիտասարդ արուեստագէտ Պրն. Բիւզանդ Գաբրիէլեանի որ նաշակաւոր կերպով կատարեց նկարներու դասաւորումը, Վեր. Եզնիկ Վ. Ազնազեանի եւ Տիկին Արթին Գ. Շալեանի, որոնք օժանդակեցին Անգղերէնի թարգմանութեան գործին, ինչպէս նաեւ Առաջնորդարանի Դիւանապետ Պրն. Վահան Քաջունիի որ իր բարեացակամ գործակցութեամբ դիւրացուց ամբողջ գործին պատրաստութիւնը :

♦ ♦ ♦

ACKNOWLEDGEMENTS

Thankful acknowledgements are due to the Armenian photo-engravers in New York who have donated the engravings of the illustrations in this Album:

Thankful acknowledgements are due also to Mr. Puzant Caprielian for his work in arranging the illustrations; to Rev. Charles Vertanes and Mrs. Artin K. Shalian for the English translation of this Album, and to Mr. Vahan Katchouny, the secretary of the Armenian Diocesan office for his assistance in the preparation of this work for publication.

Այս Պատկերագրին ամբողջ հասոյքը կը յատկացուի Երուսաղէմի Հայոց վանքին եւ աղէտեալ զաղքականներուն :

The proceeds from the sales of this Album will be applied to the fund for the relief of the Armenian Patriarchate and Armenian refugees in Jerusalem.

